

Johannekselainen

JOHANNEKSELAISEN PERINTEEN VAALIJA ♦ 70. VUOSIKERTA

Johannes-Seura ry 70 vuotta Johannesjuhlat Liedossa 3.8.2019

Hartaushetki Liedon kirkossa
Kunnianosoitukset sankarihaudalla ja
Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä

Liedon Keskuskoululla

- ♦ Ruokailu ja kahvi ♦
- ♦ Kylä-, koulupiiri- ja sukukokoukset ♦
- ♦ Johanneksen sukuja tutkivien tapaamispaikka ♦
- ♦ Johannes-Seuran vuosikokous ♦
- ♦ Tervehdysten vastaanotto ♦
- ♦ Päiväjuhla ♦

Kylä- koulupiiri- ja sukuseurojen kokoontumiset Johannesjuhlapäivänä 3.8.2019

Tilavaraukset 30.6. mennessä:
Soile Suomi puh. 050-3427600 / sähköposti: soilemarja@gmail.com

Johannesjuhlien valmistelut täydessä vauhdissa Liedossa

Elokuun kolmantena päivänä kerääntyvät entisen Johanneksen pitäjän asukkaat ja heidän jälkeläisensä taas tuttuun tapaan yhtein viettämään Johannesjuhlia. Tänä vuonna juhliataan tavallistakin komeammin, kun kyseessä on pitäjaseuran 70-vuotisjuhlat. Juhlatoimikunta avustajineen on ollut täydessä työn touhussa jo koko kevään kun ohjelmaa ja juhlan puitteita on suunniteltu yhdessä jos toisessakin tapaamisessa ja kokouksessa. Ohjelma onkin jo hyvässä mallissa noudattaen hyväksi todettua kaavaa ja muotoa. Juhlapaikkana on Liedon Keskuskoulu, jonka liikuntasali ja kouluruokala tarjoavat hyvät puitteet sekä hengen että ruumiin ravinnolle.

Tarkempi ohjelma julkaistaan heinäkuun Johannekselainen-lehdessä ja sitä ennen on hyvä varata koulupiirien ja sukuseurojen tapaamisille tilat koulukeskuksesta. Näin myös tieto tapaamisesta välittyy asianosaisille ajoissa.

Seuran puheenjohtaja **Janne Aso** esitti viime juhlissa Piikkiössä haasteen kaikille juhlissa olleille: Seuraaviin juhlisiin Lietoon tuokaa kaikki mukanaan seuraavan tai vielä mieluummin sitä seuraavan polven Johannekselaisten jälkeläinen. Näin saamme perinnettä siirrettyä eteenpäin ja kiinnostusta esi-isien ja -äitien kotiseutuun herätettyä eikä mielenkiintoinen seuratoiminta ala kuihtua jäsenien ikääntyessä.

Tervetuloa Lietoon juhlimaan Johanneksen pitäjaseuran 70-vuotista taivalta lauantaina 3.8.2019!

Johannes-Seura ry:n sääntömääräinen syyskokous

Johannesjuhlien yhteydessä Liedon Keskuskoululla,
Opintie 1, 21420 Lieto

lauantaina 3.8.2019 klo 13.00

Käsitellään sääntöjen 9§:ssä mainitut asiat
- Johtokunta -

Arvokkaita lisätietoja elämästä Johanneksessa

Tämän vuoden alussa saimme lehdelle yllättävän ja ilahduttavan viestin. Kyse oli pastori K.A. Aukeen muistelmista, joiden olemassa olosta ei aikaisemmin tiedetty. Muistelmat koskivat hänen työvuosiaan Johanneksessa 1924-1932.

Kaarlo Aukee, tytär Kirsti ja puoliso Ragna pappilan portin luona, kuva vuodelta 1926. Taustalla pappilan rakennuksia. Kuva Pekka Klemolalta.

Tuo aika oli vilkasta muutosta seurakunnan, kunnan, elinkeinojen ja yleisten olojen kannalta. Silti oli vielä paljon perinnettä ja muistoja entisiltä ajoilta, vanhimmat pitäjän asukkaat olivat syntyneet edellisen vuosisadan alkupuolella. Aukeen Johanneksen vuosia koskevat muistelmat ovat mittavat, 270 sivua käsinkirjoitettua tekstiä. Sivut on digitaalisesti tallennettu ja teksti on kohtuullisen hyvin luettavissa. Kyse on päiväkirjaan laaditusta muistelmasta. Olemme saaneet arvokkaan henkilökohtaisen kokemuskoosteen paikkakunnan tärkeistä vuosista. Tietoja ja muisteluksia on toki ennestäänkin olemassa, kuten esimerkiksi **Lauri Airikan** omakustanneteos. Aukeen muistelmat tekee erityiseksi hänen roolinsa ja mukanaolonsa koko pitäjän tapahtumissa – perhetapahtumista suurempiin juhliin tai muihin muutoksiin. Ja pitäjän arkea peilautuu sivujen kautta väistämättä esiin sekä Johanneksen monimuotoisuutta meren ääreltä kaukaisimpiin maakyliin.

Pastori Aukee on johannekselaisissa kirjoituksissa esiintynyt pääasiassa nimellä **K.A. Aukee**. Hänen etunimensä **Kalle** on ilmeisesti ollut virallisemmin **Kaarlo**, koska sitä on käytetty eräissä julkisissa yhteyksissä. Hänet valittiin Johanneksen seurakuntatyöhön viralliseksi apulaiseksi, jossa tehtävässä hän aloitti kesän 1924 alussa. Tehtävän aikaisempi hoitaja **Erkki Gummerus** siirtyi Pohjois-Suomeen kirkkoherraksi. Johanneksen kirkkoherra **Jonathan Gummerus** oli iäkkäänä tehtävään tullut ja hänen viranhoidoitaan rajoittivat sairaudet. Virallinen apulainen oli käytännössä paljon haltijana koko seurakunnassa, kirkkoherran tehtävien todellinen hoitaja arjen tasolla. Uuras oli osa seurakunnallista aluetta ja lisäksi

työtaakkaa merkittävästi. K.A. Aukee oli tietenkin v.t. kirkkoherrana virallisestikin Gummeruksen menestyttyä 1931.

Aukee oli syntynyt Pohjanmaalta Ylistaron, Ylihärman seudulta. Hän oli pappiskoulutuksen jälkeen seurakunta-tehtävissä Teuvalla ja tutustui paikallisen kirkkoherran tyttäreeseen. Aukee ja puoliso **Ragna** olivat hiljattain avioitunut nuoripari, kun he muuttivat Johannekseen Turun suunnalta. Heidän kolme lastaan syntyivät Johanneksen vuosina. Muistelmista on tunnistettavissa suuri kiintymys Johanneksen vuosia kohtaan. Ne merkitsivät ammatillisesti paljon ja perheen kannalta paljon. Aukeet saivat sen myötä myös ystävyyttä, joihin yhteydet säilyivät vuosikymmeniä. K.A. Aukee valittiin Ylihärman kirkkoherraksi ja hän otti sen tehtävän vastaan vapusta 1932.

Muistelmien kirjoittaminen ja säilyminen on ollut pitkän tien projekti. Aukee aloitti muistelmien laatimisen vasta lähes 80-vuotiaana 1970-luvun alussa. Kysymys ei ollut vain Johanneksen vuosista, vaan laajemmin elämän kaaren kirjaamisesta. Johannes muodostaa kuitenkin yhden kokonaisuuden, osan 2 hänen sarjassaan. Sitä on epäilemättä seurannut muistelmaisuus Ylihärmästä, jossa hän toimi kirkkoherrana eläkevuosiin asti yli kolmen vuosikymmenen ajan.

Muistelmien kirjoittaminen ei olisi ollut mahdollista ilman toiminnan keskellä tehtyjä muistiinpanoja. Niitä on ollut riittävästi ja riittävällä tarkkuudella, jotta asiat ovat palautuneet mieleen yhtenäistä ylöskirjausta varten. Tosin Aukee eräistä vuosista toteaa, ettei niistä kovin paljon ollut muistiinpanoja paperilla eikä asiat itsestään helposti palautu mieleen. Muistelmien laati-

minen on ollut elämän viime vaiheen ponnistus, sillä Kaarlo Aaron Aukee on menehtynyt 1977 Ylihärmässä.

Meillä ei olisi tietoa muistelmista eikä niitä digimuotoisesti käytettävissä, ellei Aukeen tyttärenpoika **Pekka Klemola** olisi ottanut asiaa omakseen. Siitä hänelle kaikki kiitos sekä postuumisti äidinsä, joka on halunnut tuon suuren koosteen rakentaa. Tulemme Johannekselaisen sivuille poimimaan muistelmaosuuksia eri tilanteista ja teemoista. Tulette niitä kohtaamaan ja sen myötä kohtaatte henkilökohtaisesti elettyä Johannesta sen nouseviltä vuosilta.

– Hannu Rastas –

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Viimeiset kirjoitukset

s. 4

Terveiset Keskilänneestä

s. 6

Julius Kaukonen Kivitokeesta

s. 7

Veteraanien muistaminen

s. 8

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Muistamme

Muistamme lehden sivuilla kahta pitkän linjan johannekselaista aktiivia. Seuran kunniajäsen Veikko Sairanen oli muun ohella lietolaisten moninkertainen juhlatoimikunnan vetäjä. Hänelle ei suotu enää tilaisuutta viettää erityistä Johannesjuhlaa tutussa seurassa. Pellervo Mäkinen oli lehden palkittu avustaja ja Johannes-mitalin ensimmäisiä saajia, tarkka ja tunnollinen muistaja sekä tietojensa välittäjä.

Veteraanikunniaa

Tuhannet veteraanit ovat viime viikkoina saaneet Valkoisen Ruusun ensimmäisen luokan kunniamerkin. Joukossa on lukuisia johannekselaisia. Haluamme heitä yhteisesti muistaa ja onnitella – kokoamme heinäkuun lehteen mahdollisimman kattavan henkilöluettelon. Takasivulta löytyvät ohjeet asiaan.

Rakentamisen vaikeudesta

Olen täällä Turun naapurissa seurannut nykyisen julkisen rakentamisen ihmisiä. Kakolanmäelle päästään nyt uuden rinnehissin avulla, mutta liikkuvan laitoksen hintalappu hirvittää päätöksentekijöitäkin – yli kolminkertainen ensipäätöksiin verrattuna. Uutta siltaa suunnitellaan ja kustannus karkaa ylöspäin suurin hyppäyksiin. Teatteria korjailtiin ja jälkeensä ihmetellään ison alkulaskun kasvamista lopulta tuplaksi. Eikä edes inflaatiopeikko käy selitykseksi.

Vertailukohtaa mietin entisen Johanneksen kunnan elämästä. Kyllä sielläkin osattiin rakentaa isosti. Uusi mittava kunnalliskoti valmistui 1930-luvun alussa Ruuhijärven rannalle. Kustannukset olivat 1,7 miljoonaa markkaa ja kunnan vuosibudjetti oli siihen aikaan noin 4 miljoonaa markkaa. Kiinnostaisi tietää, miten hyvin kustannukset osattiin haarukoida etukäteen ja pitää kurissa tekemisen aikaan. Tuollaisella talousrakenteella ei ollut varaa merkittäviin yllätyksiin.

Turussa on tehty torista iso savikuoppa autoilevien asiakkaiden toivossa. Nyt on meneillään hiljainen hetki, kun mitaillaan savipatjan liikkeitä. Tulee mieleen toinen iso kuoppa, jossa vietetään hiljaista hetkeä. Asiakkaiden toivoa pitää yllä tuttu muistoristi alueen reunalla, kuten Kaija Sipilän kuva todistaa.

Kesän kulkua

Elokuun alun Johannesjuhlat laittavat pitäjän väkeä liikkeelle Lietoon. Sen lisäksi on elokuussa jälleen mahdollisuus tutustua Asikkalan kirkkomiljööseen. Sama arkkitehti kuin aikanaan Johanneksessa, erilainen ulkoprofiili, mutta sisärakenteissa samaa komeutta. Yhteismatka sopii lounais-suomalaisille, mutta muillekin kirkko esittelyineen on yhtä hyvin avoinna. Tapahtumakalenterissa tarkemmin.

Hyvää alkukesääkin kulkuineen ja juhannuksen viettoineen.

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä. Sähköpostilla aineiston voi lähettää osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai johannesseura@elisane.fi. Muussa muodossa olevat aineistot Johannes-Seuran toimistoon Kaarinan Piiikkiössä, osoite: **Johannekselainen**, Toimitus, Myllytie 1, 21500 PIIKKIÖ.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Heinäkuun numeroon aineisto viimeistään 26.6. (painopv 11.7.).
Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehtitoimikunnan jäseniin.

– Lehtitoimikunta –

Kuolleita

Aino Matilda Kaukonen kuoli 22.3.2019. Hän oli syntynyt 10.5.1925 Johanneksessa. Lämmöllä muistavat Jukka ja Auli, Sanna perheineen, Mikko perheineen ja muut ystävät. Siunattu läheisten läsnä ollessa.

Lauri Kukkonen kuoli 14.4.2019 Turussa. Hän oli syntynyt 1.6.1939 Johanneksessa. Kaivaten muistavat Katja ja Martti perheineen. Siunattu läheisten läsnä ollessa.

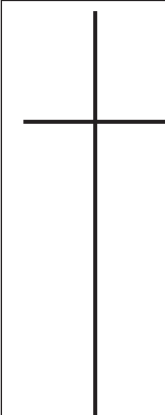

Rakkaamme
Pellervo Mäkinen
s. 29.6.1927 Johannes
k. 17.3.2019 Pori

Lämmöllä muistaen
Pirkko Jorma, Niina ja Eero Anna ja Aleksi Pekka
sisarukset perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

*Elo uuras on ehtinyt iltahan,
käsi ahkera väsynyt.
Työpäivä pitkä on päättynyt,
lepo iäinen alkanut.*

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta. Kiitämme kaikkia Pellervon hoitoon osallistuneita.

Rakkaamme
Eila Marjatta Helminen
o.s. Kontto
s. 6.1.1930 Johannes Kaijala
k. 4.5.2019 Turku

Rakkainta lämmöllä muistaen ja kiittäen
Pentti Marja ja Juha
Sukulaiset ja ystävät

*Aikamme on rajallinen
Rakkaus on ikuinen*

Siunaus toimitettu läheisten saattamana. Lämmin kiitos osanotosta.

Mikä meitä sitoo?

Pariskunta osti uuden hienon veneen. He laskivat sen vesille, mutta heillä oli paha ongelma. Eri keinoin he yrittivät saada venettä liikkeelle – ei onnistunut millään. Vaikka moottori ulvoi, mitään ei tapahtunut! He koittivat keikuttaa venettä puolelta toiselle, menivät takapähän, menivät etupähän, moottori mylvi... mutta vene ei liikahtanutkaan. Tunnin yrityksen jälkeen he soittivat läheiselle venetelakalle ja toivoivat, että joku voisi tulla kertomaan missä on vika. Pari asiantuntijaa saapuikin. Veneen todella huolellinen tarkistaminen paljasti kaiken olevan täydellisesti kunnossa. Moottori toimi hienosti, potkuri oli oikean kokoinen ja oikealla korkeudella vedessä. Sitten toinen asiantuntijoista tuumi, ettei auta kuin sukeltaa veteen ja katsella vedenalaista tilannetta. Pian hän pulahti pintaan, pidätteli nauruaan ja kertoi syyn, miksi vene ei liikahtanutkaan paikaltaan: vene oli vielä kiinni trailerissaan!

Turhan moni on vielä kiinni jossain, joka sitoo. Emme ole ehkä koskaan päästäneet irti. On ollut huolta milloin mistäkin: työmurheet, omat hyvät ja huonot tavat, ihmissuhteet, rahaakin pitäisi kerätä...

Jumala toivoo, että päästäisimme irti kaikesta, mikä meitä sitoo. Raamatussa on lukuisia esimerkkejä, joissa Jeesus kehottaa kanssakulkijoitaan hellittämään milloin mistäkin ja luottamaan Jumalan huolenpitoon.

Kloppina pääsin kasvihuonehommiin: tomaateista nypittiin niin sanotut varkaat pois. Samasta asiasta kertoo Meillä kotona -lehti: ”Nuorta puuta voi joutua leikkaamaan, jotta se kasvaa rakenteeltaan kestäväksi. Leikkaus on aina rasitus puulle. Siksi siihen on syytä ryhtyä vain, jos se on välttämätöntä.” Meissäkin voi olla asioita, jotka pitää leikata pois, koska ne rajoittavat meitä ja ovat meille taakka.

Leikkaaminen voi tehdä kipeää, mutta Meillä kotona -lehti jatkaa ”Puut kannattaa leikata säännöllisesti, jotta ne pysyvät hyväkuntoisina.” Psalmi 139, joka on kirjoitettu tuhansia vuosia sitten, muistuttaa meille:

”Tutki minut, Jumala, katso sydämeeni. Koettele minua, katso ajatuksiini. Katso, olenko vieraalla, väärällä tiellä, ja ohjaa minut ikiaikojen tielle.”

Johdatusta me tarvitsemme, Jumalan käden jälkeä. Loppujen lopuksi se on hyvä asia, miltä sitten tuntuukin. Hän pitää meistä hyvän huolen, pelättävää ei ole.

Siunausta ja aurinkoa kesääsi!

– **Veikko Sailola** –
Vahdon kappalainen

Valmistuneita

Sanna Helena Surakka, Jyväskylän yliopisto, Liikunta-tieteellinen tiedekunta, Terveystieteiden maisteri. Isovanhemmat: Helinä Anttila (o.s.Kurki) Kaijalasta, edesmennyt isoisä Tapio Anttila Sauvosta.

Merkkipäiviä

90 vuotta

Tuulikki Toikka (o.s. Uski Johanneksen Karhulasta) Somerolla äitienpäivänä 12. toukokuuta.
Merkkipäivää juhlittiin perhepiirissä.

2 vuotta

1.6. **Tapio Väinö Hermannin Haltia**. Vanhemmat Anni Haltia ja Aarni Raudaskoski. Isovanhemmat Esa ja Raili Haltia sekä Sinikka ja Harri Raudaskoski. Annin äijä, Tapion äijän isä Pentti Haltia oli kotoisin Johanneksen Haltiansaaresta.

Tapahtumakalenteri

KESÄKUU

14.-16.6. Karjalaiset kesäjuhlat Hämeenlinnassa:
<https://www.karjalaisetkesajuhlat.fi/>

ELOKU

3.8. Johannesjuhlat Liedossa (kirkko ja keskuskoulu).
Johannes-Seuran syyskokous klo 13 Liedon Keskuskoululla, Opintie 1, Lieto

20.8. Seuran kesäretki Asikkalan kirkkoon ja Hämeenlinnan taidemuseoon

20.8. Asikkalan kirkon esittely klo 12 , avoin kaikille johannekselaisille

SYYSKU

2.9. Porin seudun johannekselaisten kokoontuminen klo 18-20
Viikkarin Valkaman Luusua-kokoustilassa, osoite Juhana Herttuankatu 17, Pori.

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat

Kesäkuu	
LA 1.6.	klo 11-15
KE 5.6.	klo 12-17
KE 12.6.	klo 12-17
LA 15.6.	klo 11-15
KE 19.6.	klo 12-17
KE 26.6.	klo 12-17
Heinäkuu	
KE 3.7.	klo 12-17
LA 6.7.	klo 11-15
KE 10.7.	klo 12-17
Suljettu	11.7.-31.7.
Elokuu	
Suljettu	1.-13.8.
KE 14.8.	klo 12-17
LA 17.8.	klo 11-15
KE 21.8.	klo 12-17
KE 28.8.	klo 12-17

Kuva: Esa Haltia

Pellervo Mäkisen muistoksi

Pellervo syntyi 29.6.1927 Johanneksen Kolmikesälässä **Vilho** ja **Hulda Mäkisen** esikoisena. Tuolla Poromäen tilalla hän vietti lapsuutensa ja omaksui siinä samalla vahvat talonpoikaiset juuret. Osallistumalla jo varhain talon töihin hän oppi maanviljelyksen ja metsänhoidon taidot, joita hän tarvitsi kun maanviljelijän ammatti jatkui isältä pojalle, vaikka asuinsijat vaihtuivat. Opintien Pellervo aloitti Lippolan koulussa. Syksyllä 1939 hän oli yläkoulun neljännellä luokalla, kun päiväjärjestyseen tuli jotain poikkeuksellista, koulussa alkoi kaasuharjoitukset. Kylälle tuli sotilaita, joista osa majoittui Mäkisen tupaan. Se enteili sotaa, jonka syttymisen seurauksena myös Pellervo joutui jättämään kotinsa. Äiti ja viisi lasta lähtivät evakkoon. Pellervon koulurepussa oli evästä ja alusvaatteita sekä koulun mustakantinen lauluvihko, jossa vuosiluku 1937 Lippolan koulu ja taskussaan Lippolan koulun virsikirja. Matka alkoi Koskijärven koululle.

Nuo tapahtumat olivat jääneet nuoren pojan mieleen hyvin yksityiskohtaisesti. Muistan kuin eilsen päivän talvisodan alkamisen, kirjoittaa Pellervo. Hevosen kyydissä matkasimme Koskijärven koululle, josta linja-autolla Kaislahden asemalle ja edelleen junalla Uuraaseen. Proomulla meidät vietiin Turkinsaareen. Jäätieta pitkin hevosella Säkkijärvelle, jossa Ylämaan koululla saimme ruokaa. Matka jatkui Luumäelle ja Pulsan asemalta nousimme junaan. Määräaasemaa ei missään vaiheessa sanottu tai ei tiedetty. Kouvolasta junamme kääntyi pohjoiseen, siis Mikkeliin päin. Haukivuorella meidät käskettiin pois junasta. Meitä vastassa oli vaihteeksi hevoskyyti, oli yö. Oli kova pakkanen, piti juosta välillä reen perässä. Nykälän kylässä Pohostalossa saimme jotain suuhumme. Matka jatkui Nykälän koululle, jossa oli kylmä, kouluthan olivat sodan johdosta lopetettu, ei niitä siksi lämmitetty. Jostain löytyi pitkiä olkia lattialle. Pulpetit kasattiin rinnakkain. Minäkin nukuin pulpettien päällä Äijäni kanssa, toiset olivat lattialla. Siellä oli muitakin kuin johannekselaisia, keitä siinä junanvaunussa sattuikaan olemaan.

Pellervo jatkaa. Muutimme huhtikuussa 1940 Turkuun. Hirvensalon Haarlan Länsitalo oli asuinpaikkamme. Poriin muutimme huhti-toukokuun vaihteessa 1941. Meille osoitettiin tila Hyvelästä, entistä puolta pienempi. Asunto oli parin kilometrin päässä Toukarilla.

Takaisin Karjalaan pääsimme 1942. Meillä oli riihi pellonsyrjässä polttamatta, siitä tehtiin asunto ja hyvä siitä tulikin. Tehtiin isot ikkunat seinin 2 kpl, leivinuuni ja hella sekä valkoiset pahvit seinille. Pahvilla erotettu kamarikin oli yhdessä nurkassa. Siinä oli nyt kaikki ympärillä. Lehmät olivat riihiladossa. Oli oma tupa ja lupa. Sitten rakennettiin asuinrakennus ja sauna. Näin alkoi elämä taas omalta pohjalta. Täällä oli monin verroin parempi olla kuin monissa evakkopaikoissa. Elämä oli taas alussa kun tuli lopullinen lähtö.

Pellervo muistaa mielikuvan Johanneksesta viimeisen kevään ajoilta.

Tuo jatkuva huuhkajan kaamea huuto kevätyössä, samanlaista kuului Porissa ollessamme 1941 keväällä, se tietää pahaa sanoivat vanhat ihmiset. Niinhän se tiesi. Jatkosodan viimeiset vaiheet olivat lähellä kesäkuussa 1944. Lähtöä valmisteltiin. Pellervo vei pari hevoskuormaa tavaroita Vaahtolan asemalle. Nyt oli määräasema tiedossa, se oli Aura Turun lähellä, nimilaput tavaroihin ja lehmien kaulaan. Lähtölupaa evakkomatkalta odoteltiin kauan. Pellervo kertoo, että kun lupa saatiin, heidän perheensä lähti neljässä osassa. Isä, enkä minäkään IS miehinä saanut lähtölupaa, meidän oli varmistettava toisten matkaan pääsy. 17.6.1944 oli **Einon** ja minunkin aika lähteä. Olimme varmistaneet kylän olevan tyhjä asukkaista. Isäkin oli lähtenyt Karhulaan päin. Ajoimme pyörillä Uudenkylän asemalle lähelle Lahtea, jossa katselimme junavaunujen kyljissä olevien määräasemien nimiä. Löysimme Auraan menevän vaunun, se oli avovauunu. Nostimme pyörämme vaunuun ja kaivoimme olotilan vaunun tavaroiden väliin. Matkamme voi jatkua. tulimme Auran asemalle myöhään juhannusaattoiltana. Äijä, äiti ja nuoret tulivat parin päivän päästä, isä vasta viikkoa myöhemmin. Minua oltiin vastassa. Juuselan evakkotalossa Tarvasjoella. minä pääsin talon toiseksi rengiksi. Meille syntyi siellä **Anneli** ja **Helka**. Poriin muutettiin 1946 keväällä. Uuteen kotiin Porin Hyvelässä muutettiin maaliskuussa 1948.

Elämä alkoi taas alusta. Pellervo solmi avioliiton 1964 samasta kylästä Johanneksen Kolmikesälästä kotoisin olevan **Pirkko Paavolaisen** kanssa. Heille syntyi **Jorma** ja **Pekka**. Pellervon elämäntyönä oli maanviljelys ja metsänhoito. Vuodesta 1948 alkaen hän piti päiväkirjaa, johon merkitsi jokaisen päivän tapahtumat ja mm. säätilat, lintujen muutot. Sukututkimus ja kirjoittaminen olivat mieluisia harrastuksia, joiden parissa aikaa kului eläkepäivilläkin. Porin johannekselaisten illoissa hän kertoi uupumatta meille nuoremmille johannekselaisista juuristamme. Pellervon Äijä, **Akseli Viktor Mäkinen** oli lähtenyt nuorena Korpilahdelta Johanneksen Kolmikesälään, Poromäen tilalle, jossa avioitui talon tyttären kanssa. Viktor kuoli Porissa. Samaan hautaan Äijänsä kanssa Porin Käppärän hautausmaalle on laskettu Pellervon urna. Pellervon muistotilaisuudessa kanttori lauloi johannekselaisten hautausvirren no 340, uudessa virsikirjassa no 383, johon on sanat muutettu.

*Sinä rakastit isänmaata,
kotiseutua, luontoa sen.
Sinä kylvit, niitit ja kynnit
työniloa tuntien.
Kunnes kultainen viljapello
valmistui korjuuseen.
Ja taivaan isä kutsui luokseen
paljon uurastaneen.*

Pellervon kirjoituksista koonnut lyhentäen

– Pirkko Mäkinen ja Eira Laiho –

Veikko Sairanen monessa mukana

Johannes-Seuran kunniajäsen rakennusmestari **Veikko Sairanen** sai iäisyyskutsun helmikuussa. Hän oli kuollessaan ehtinyt täyttää 92 vuotta eli muistoja oli ehtinyt karttua kotikylä Karhulan lisäksi kotipitäjästä laajemminkin. Näitä muistoja sekä evakkopojan tai jälleenrakentamisan kokemuksia hän välitti lähipiirilleen ja muillekin kertoen sekä kirjoittaen.

Johannes-Seuran toimintaan Veikko Sairanen tuli nuorena mukaan, ensin lietolaisena juhlien tukivoimana, siten moninkertaisena juhlien vetäjänä. Seuran johtokuntaan hänet valittiin

1971 ja siinä luottamustehtävässä hän toimi hieman yli kaksikymmentä vuotta, osaltaan tukemassa uusia rajan avautumisen mahdollistamia hankkeita ja osaltaan pitämässä huolta perinteiden äänestä. Johanneksen kirkonmäellä hän kävi usein. Matkaseura oli ensin viralliseempaa ja myöhemmin omaa lähipiiriä ja tuttavvia. Kirkonmäen raivaamisen ja kirkkokummulle rakentuvan muistopaidan paikallisissa neuvotteluissa Veikko Sairanen oli mukana ensi vaiheista. Siitä tuli hiljentymisen ja muistamisen paikka hänellekin.

Johannes-Seura kutsui hänet kunniajäseneksi tämän vuosituhannen alussa. Veikko Sairanen valmistui rakennusmestariksi 1954 ja aloitti työt Turun tie- ja vesirakennuspiiriin palveluksessa. Vuodesta 1965 toimi Liedon tiemestaripiiriin palveluksessa ja siirtyi siitä eläkkeelle 1987. Työn ohella monet luottamustoimet ja harrastukset veivät miestä ja ne jatkuivat eläkevuosinakin. Tähän kokonaisuuteen kuuluivat Liedossa kunnalliset lautakuntatehtävät jäsenenä tai puheenjohtajana, seurakunnan luottamustehtävät sekä säästöpankin ja vakuutusyhdistyksen hallitustehtävät.

Koulutus ja työ toivat mukanaan mahdollisuuden harrastaa mieskuorolaulua tutussa seurassa ja siihen mahdollisuuteen Veikko tarttui. Turun Laulavat Mestarit on ollut pidetty kuoro ja sen jäsenenä hän on saanut vaihtelua arkitutiineihin ja lisäaktiiviteettia eläkepäiviin.

Tähän yhteyteen valitut kuvat ovat molemmat Liedon kirkosta. Henkilökuvasa Veikko Sairanen on saattajana tämän vuosikymmenen alussa, toisessa kuvassa saattamisen kohteena. Siunaustilaisuuteen valittu musiikki kertoo veteraanityön tukijasta, mukana on ollut *Oi kallis Suomenmaa* sekä *Narvan marssi*. Siunauksen jälkeen saattoväki hiljentyi kuulemaan Johanneksen kirkonkellojen soittoa.

– Hannu Rastas –

Heimo Kukkosen vaitöstilaisuus Turussa

VTL **Heimo Kukkosen** väitöskirja tarkastettiin 25.5. Turun yliopistossa. Poliittisen historian alalta laaditussa väitöstutkimuksessa analysoitiin järjestö- ja kunnallispolitiikkaa sekä sen muutosta. Tarkka aihe ja otsikko on ”Aatteellisuudesta valtopolitiikkaan, Kokoomuksen Kaarinan kunnallisjärjestön toiminta ja järjestökulttuuri 1979–2009”. Tilaisuudessa toimi vastaväittäjänä professori **Laura Kolbe** Helsingin yliopistosta ja kustoksena professori **Vesa Vares**.

Politiikan aatevirtaukset olivat Kukkosen mukaan 1980-luvulla vahvat niillä kaarinalaisilla kokoomusjäsenillä, jotka muodostivat aktiivisen puoluejärjestön. Järjestön keskusteluareenoilla käsiteltiin merkittävimpiä kunnallispolitiikan kysymyksiä. Valtuustoryhmän ja järjestön yhteistyö oli toimivaa. 2000-luvulle tultaessa ideologian ohentaminen oli heikentänyt järjestön identiteettiä. Jäsenten yksilökeskeisyys korostui entisestään ja yhdessä tekeminen väheni. Myös yksilöiden vallanhallu oli vahvistunut. Järjestön vaikuttavuus väheni tämän myötä. Tutkimukseni osoittaa, että tarkastelujakson lopussa kunnallisjärjestö oli muuttunut vaalijärjestöksi, Kukkonen sanoo.

Heimo Kukkosella on pitkä ammatikasvattajan ura lehtorina ja koulutusjohtajana Salon Seudun Koulutuskuntayhtymässä. Poliittisessa järjestötyössä ja kuntapolitiikassa hän on ollut yli 20 vuotta ja toimi 1990-luvulla Kaarinan kaupunginvaltuuston puheenjohtajana. Johannes-Seuran toimintaan Kukkonen on osallistunut aktiivisesti ja hän on ollut pitkään seuran tilintarkastaja/toiminnantarkastaja.

– Hannu Rastas –

Kirjoituksia koetusta elämästä

Edellisellä sivulla muistellaan kahta Johanneksessa syntynyttä ja viime vuosikymmeninä johannekselaisten yhteisissä riennoissa tutuksi tullutta. Pellervo Mäkinen ja Veikko Sairanen välittivät kokemuksiaan tarinoilla, kertomalla tietojaan ja tuntojaan henkilökohtaisesti. Pystymme palauttamaan mieleemme kokemuksen äänet ja persoonat äänien takana. Sijansa saivat mukavat muistot sekä kipeät tunnot, tarvittaessa kriittisetkin äänenpainot. Molemmat halusivat ajatuksiaan ja muistojaan tallentaa myös kirjoittamalla, välittömään lukukäyttöön sekä säilymään tuleville lukijoille. Pitäjälehti oli

Pellervo Mäkisen muistoja

Kaloista ja kalastuksesta

Olen syönyt kalaa paljon montaa laatua, järvi- ja merikalaa, vähän olen pyytänyt itsekin, tosin vain lapsena harrastusmielessä. Se oli sitä hauskinta pyyntiä, kissalle ne pääosin menivät. Silakka – haili – oli myöhemmin tärkein kala. Kalastusmatka ei ollut pitkä: porstuvasta maantien laitaan. Saalis äidin toivoma 4 kg kerralla. Se pääasiassa vartaassa paistettu tai pannussa ruisjauhoissa kieritetty myös syötiin kerralla. Edellisyönä Seivästöllä ppydetty, polkupyörällä sieltä ajettu. Nimiä Tammikon ukko, Anteroinen. Samassa lastissa saattoi olla rauteja kanoille.

Sota-aika muutti kaiken. Sain kauppareisut, kala ei ollut kortilla, silakkaa jonotettiin, joskus jäin ilman, hailit sai röyhkeimmät. Myöskin jauhoja jonoettiin, ruoasta oli pula. Korttiannoksia ei tahtonut saada, monessa kaupassa sai käydä kyselemässä. Sodan jälkeen tilanne helpottui vähitellen, työtä riitti. Ulkomaan tavaratkin kahvista alkaen löysivät taas tiensä moneen mökkiin.

Paras poikakaveri!

Tietysti hän oli Eino [Kati Eino (Kesäläinen)]. Eino kotona on aikoinaan tanssittu äitini ja isäni häitä; sanottiin Katin tuvas, hän oli Eino mummo. Sieltä minut löydettiin jo ennen koulua. Eino oli minulle enemmän kuin

veli. Mie mänen Einolle, ilmoitin lähtiessäni. Pitkäksi yhteiskulkumme oli, en muista, se loppui kuitenkin Eino varhaiseen poismenoon.

Eino isä oli kuollut 1933. Eino suku oli koko pitäjän kantasukuja. Vanhempieni suku osin kaukaa kylään tullut. Koulumatkamme oli talvisin yhteinen, saman pikkujärven takana opinahjomme Lippolan kansakoulu, samat hiihtomäet, uima- ja onkipaikat ja lopuksi kotonta lähtö. Mikä turva oli Eino ollut vetämässä minua avannosta, evakkomatkojen kommellukset, vähältä piti -tilanteet. Lippolan koulussa niin tärkeässä urheilussa oltiin samalla tasolla.

Einolla oli myös suuri haaveensa: käydä kerran vielä koti-Karjalassa. Paljastan sen tässä. Eino kävi Karjalassa vielä rauhan tultua, hyvin pitkällä. Olin jonkinlaisena vahtimiehenä mukana, en arkana poikana kuitenkaan ylittänyt uutta rajaa. Einoa se harmitti jostain syystä, minua ei. Vahinkoa ei tullut. En ole jossitellut isommin. Tämäkin tieto jäi kahdenkeskiseksi.

Yhteiset hetket loppuivat. Eino elämä jäi kovin lyhyeksi, ei ollut perhettäkään päinvastoin kuin itselläni. Eino sukuaara katkesi myös veli Mikon kuoltua lapsettomana.

Helmikuussa 2019

– Pellervo –

erityisesti Pellervolle pitkäaikainen kanava tähän tarpeeseen. Heiltä molemmilta on nyt keväällä lehdelle saatua tuoretta kirjallista satoa, Johannekselaiseen tarkoitettuja tekstejä. Kirjoitukset ovat kerronnasta muistiinmerkittyjä. Pellervo lainasi aikanaan kirjoituksensa alkuun Heinrich Heinen mietteen: ”Ihminen katsoo taakseen menneisyyteen, sillä menneisyys on ihmisen todellinen koti.” Näissä ajatuksissa julkaisemme oheiset kirjoitukset postuumisti.

– Hannu Rastas –

Vuosi 1939 Karhulan kylässä

On kulunut monta vuotta siitä kun sain noin vuonna 1939 seurata 12-vuotiaana tapahtumia kotikylässä Johanneksen pitäjässä Karhulan kylässä. Vuoden alkupuoliskolla ei tapahtunut mitään uutta. Käytiin kylän keskellä olevaa kansakoulua, ja harrastuksista voi mainita poikien kuulumisen suojeluskunnan sotilaspoikaosastoon. Urheilukilpailujakin pidettiin koulun tai suojeluskunnan toimesta. Myös nuorisoseura Kasvin osuutta nuorison kasvatuksessa ei voi unohtaa. Koti, uskonto ja isänmaa oli sen ajan nuorison keskeinen opetusohjelma. Näistä asioista opettajat muistuttivat joka aamu koulutyön aamuhartaudessa. Ajan henkeen kuului, että koulupäivä aloitettiin koulussa aamuhartaudella, jossa rukoiitiin rauhaa isämaahan, koteihin ja koulutyöhön. Aikuisilla miehillä oli omat ampumakilpailut ja harjoitukset.

Koulun päätyttyä keväällä tuntui, että kaikilla oli kiire. Maataloustyöt kylvöjen osalta oli osittain tehty, kun kylään ilmestyi sotilaspukuisia miehiä. Nämä miehet olivat järjestelmässä linnoitustöiden aloittamista muun muassa Karhulassa. Puolustuslinja oli suunniteltu jo 20-luvun alussa poikki Karjalankannaksen.

Työtä johti yleisesikunnan päällikkö, kenraalimajuri Oskar P. Enckell apulaisineen. Suunniteltu puolustuslinja alkoi Suomenlahden Kyrönniemestä ja kulki vesistöjä seuraten Kuolemajärvelle Hatjalahteen sekä pienen, noin viiden kilometrin pätjän Karhulan kylässä Kinnassaaresta Marjapellonmäen kautta Virransillalle, sieltä Kuolemajärven Summan kylään, josta Muolajärven ja Vuoksen vesistön kautta laskeutui Taipaleenjokea pitkin Laatokkaan. Tämän suunnitellun puolustuslinjan pituus oli 130 kilometriä, ja se käsitti kivi- ja piikkilankaesteitä sekä patorakennelmia, miehistökorsuja ja betonisia ampumapesäkkeitä. Näiden lisäksi käytettiin hyväksi olemassa olevia vesistöjä. Summassa olevat linnakkeet oli rakennettu vuosina 1936–1939. Budjetin rahalla oli saatu linnakkeita vain kaksi kappaletta. Vuonna 1937 oli aloitettu piikkilankaesteiden teko, mutta esteet havaittiin myöhemmin liian mataliksi.

Nyt vuonna 1939 suunnitelmaa puolustuslinjasta tulivat toteuttamaan vapaaehtoistyönä ylioppilaat, opiskelijat ja muut isänmaan ystävät. Monet uhrasivat vuosilomansakin tälle työlle. Lotat hoitivat huoltopuolen ja paikalliset suojeluskuntalaiset järjestelytehtävät. Linnoittajat olivat pääasiassa Länsi-Suomesta. Myös yksityishenkilöt kylässä antoivat apua majoituksessa. Kylän koulu ja nuorisoseuran talo olivat työmaan käytössä. Karhulan kylässä oli tehty jo aikaisemmin linnoitustöitä tämän suunnitelman pohjalta muun muassa Kolimäen rinteille. Nyt työ käsitti panssariesteiden pystytystä edellä mainitun pätjän kohdalle. Panssariesteiden pystytyksessä käytettiin kivilohkareita, puutavaraa ja piikkilankaa. Kivilohkareiden pituus oli 2–2,5 metriä. Nämä upotettiin maahan 0,5 metrin syvyyteen kolmeen riviin. Kivien vapaa väli oli noin 2,2–2,5 metriä. Kivien välissä käytettiin myös piikkilankaa. Jo aikaisemmin rakennetut betonibunkkerit noin 200 m päässä nyt rakennetuista panssariesteistä oli kohdistettu juuri näiden panssariesteiden avuksi. Tässä työssä oli useampia ryhmiä: kolmijalat ja hevoset olivat tässä työssä tärkeitä.

Kylälaisten ja linnoittajien välit toimivat moitteettomasti. Tutustuttiin eri maakunnat keskenään, mikä oli myös jonkinlaista linnoitustoimintaa tulevaisuutta varten. Juhannuksenvietto vuonna 1939 Ruuhijärven rannassa on jäänyt monen rakentajan mieleen.

Joka viikko lauaintaina linnoittajat tekivät retken rajajoelle Kivennavalle Lintulan luostariin, Terijoelle rakkauten patsaalle ja käytöstä pois jo oleville Inon pattereille. Matka tehtiin linja-autolla, ja jos linja-autoon ei mahtunut, käytettiin kuorma-autoja. Jokaisella oli mahdollisuus matkantekoon. Nyt näkyi isänmaallisuus matkalla näiden rakentajien laulaessa isänmaallisia lauluja matkan aikana. Sain olla tällaisella matkalla mukana.

Elokuun alussa oli Viipurin ympäristössä reserviläisten kertausharjoitukset. Myös koulut alkoivat. Mannerheimlinjalla työmiehet vähenivät. Nyt alkoi radioiden kuuntelu iltaisin. Vaikka tällainen koulupoika ei kaikkea radiossa puhuttua ymmärtänytään, oli kuitenkin taka-alalla sota, jonka näki selvästi vanhempien kuuntelijoiden tekemisissä. Radiossa kerrottiin muun muassa, että Saksa ja Neuvostoliitto olivat tehneet sopimuksen. Saksa sai hyökätä Puolaan, ja Neuvostoliitto sai vapaat kädet Baltian maihin. Suomi laskettiin Neuvostoliiton etupiiriin kuuluvaksi. Koulut sulkeutuivat syys-lokakuun vaihteessa. Oli annettu tieto meille lapsille ja vanhukille, että meitä kehoitettiin siirtymään sisä-Suomeen tuttavien luokse. Mekin äidin kanssa matkustimme linja-autolla Miehikkälään sisareni luokse. Olimme tällä matkalla kolmisen viikkoa ja sitten palasimme kotiin Karhulaan. Täällä oli väki lisääntynyt. Uudenmaan sotilasläänin jalkaväkirykmentti numero 12 ja sen 3. pataljoona oli marssinut 18.10.1939 aamuyöstä Karhulan kylään (pataljoonan vahvuus noin 800 miestä). Talot täyttyivät seuraavana päivänä sotilaista. Kylän normaali asukasmäärä oli noin 400 henkilöä. Marjapellonmäki ja Kinnassaari olivat nyt sotilaiden ja työkompanioiden käsissä. Syntyi korsuja ja pesäkkeitä talven varalle. 11.10.1939 oli aloitettu ylimääräiset kertausharjoitukset kenttäarmeijan kohdalla.

Marraskuun alussa Rokkalanjokeen Virransillan kohdalle rakennettiin pato, jolloin sillan yläpuolella olevat vedet saatiin nousemaan niitylle ja näin tahdottiin vaikeuttaa hyökkäysvaunujen kulkemista Marjapellonmäelle. Kovat pakkaset talvella jäädyttivät kuitenkin tehdyn työn ja näin oli hyökkäysvaunujen kulkeminen Marjapellonmäelle tämän jälkeen helppoa.

Kylälaisten ja sotilaiden välit olivat erittäin lämpimät. Hevoset ja miehet auttoivat maanviljelystöissä kyläläisiä, jotka oli komennettu reservin kertausharjoituksiin. Kirjuri Aimo Löfgrenin kirjassa kerrotaan, että sunnuntaina kenttämajalanpalveluksen jälkeen reserviläiset nostivat sokerijuurikasta kolme tuntia.

Vielä kerran muuttuivat linnoittajat Karhulassa. Jalkaväkirykmentti numero 12 marssi 10.11.1939 Kuolemajärven Inkilään, ja Marjapellon maastoon tuli jalkaväkirykmentti 10. Edelleen kehoitettiin radioita kuuntelemaan. Neuvostoliitto syytti Suomea siitä, että Suomi oli ampuanut rajan yli niin sanotut Mainilan laukaukset, jossa oli neuvostoliittolaisia sotilaita kuollut.

Myöhemmin Neuvostoliitto tunnusti itse olleensa tähän syyllinen. 30.11.1939 ilmoitti tasavallan presidentti Kallio, että Suomen ja Neuvostoliiton välille oli syttynyt sota. Jo 30.11. illalla voi nähdä sen, että sota oli käynnissä rajakylissä. Illan hämärttyessä rakennusten polttaminen, joka kuului sodankäynteihin, näkyi verenpunaishana taivasta vasten ja tykkien suuliekkien välähdykset näkyivät 70 kilometrin päässä.

Presidentti kehotti kansalaisia rauhallisuuteen ja kuuntelemaan viranomaisten antamia ohjeita. Näitä oli etukäteen suojeluskuntalaisten toimesta annetukin. Esimerkiksi evakkoon lähtijä sai ottaa tavaraa mukaansa sen verran kuin jaksoi kantaa. Ensimmäinen kokoontumispaikka oli Koskijärven koulu, josta autot kuljettivat evakot turvallisemmille alueille. Matkaan lähtöön oli sopivasti aikaa 3 vuorokautta. Vaikeampaa oli karja jättää navettaan. Jotkut olivat päästäneet eläimet ulos. Nyt ne seisivat ulkona lumessa ja pakkasessa. Hoitajaa ei näkynyt.

Meidän perheen lähtöpäiväksi muodostui 5.12.1939: Kolkanpään väki lähti kohti tuntematonta tulevaisuutta. Matkalla lähtijöitä oli kolme, matkatavaroita eväineen ohjeen mukaan. Tulee väkisinkin mieleen se äiti, joka yritti viedä viittä lastaan matkatavaroineen turvaan. Nyt oli kokoontumispaikka muutettu Kaislahden kartanoon. Vietimme siellä päivää aina kello 22:een, jolloin tyhjiillään olevat härkävaunut oli vedetty Johanneksen Kaislahden asemalle. Lastaus oli käynnissä. Tämä kuljetti nyt evakkoja Salon seudulle. Liityimme tähän joukkoon mukaan. Reilun päivän päästä oltiin pääteasemalla Perniössä Ervelän pysäkillä. Täältä meidät kuljettiin hevospelillä Värin taloon Yliskulmalle. Nukuiimme täällä yhden yön piharakennuksessa. Aamupuuron syötyämme meitä tuli hakemaan pienviljelijä Aho Aaljoelta. Hänen luonaan oli uusi kotimme toistaiseksi. Talon olohuone tuli evakoiden käyttöön. Meidän perheen lisäksi jaettiin huone kahden muun perheen käyttöön, joten yhteensä 14 henkeä löysi levon täältä. Radiouutisia kuunneltiin. Sieltä kuultiin, että Neuvostoliitto oli saavuttanut Mannerheim-linjan Summassa. Apealla mielellä vietettiin joulua 1939. Uutta vuotta vietettiin jo jonkin verran valoisammassa tunnelmissa, sillä oli saatu yhteyttä rintamalla oleviin perheemme jäseniin. Tuskin koskaan myöhemmin on virsi Jumala ompe linnamme puhutellut niin selkeästi kuin siellä Aaljoen olohuoneen radiosta kuunneltuna. Siirryimme vuoteen 1940.

Linnoitustöissä mukana olleena

– Veikko Sairanen –

Lähteet:

Uitto, Anteri, Geust Carl-Fraderik (2006). Mannerheim-linja. Talvisodan legenda. Helsinki: Ajatus kirjat.

Joitakin vuosia sitten Veikko-Ukki kertoi, että hän on kirjoittamassa lehtijuttua siitä, mitä koki vuonna 1939. Ukki oli aloittanut kirjoittamisen kirjoituskooneella, mutta se oli käynyt työlääksi. Sovimme, että kirjoitan tekstin puhtaaksi tietokoneella. Tekstin runko oli pian valmis, mutta Ukki halusi lisätä kertomukseensa tarkempia tietoja sotaa koskevista kirjoista. Tulostin aina uuden version tekstistä, ja Ukki teki lisäyksiä lyijykynällä rivien väleihin ja marginaaleihin. Nähtyään tekstin viimeisimmän version Ukki sanoi, että hänellä on vielä paljon lisättävää. Tämä teksti syntyi, kun kokosin yhteen ja hieman muokkasinkin Ukin tekstin valmiimpia osia.

– Eeva, tyttärentytär –

Jatkosodan vuodet Kaijalassa 10-vuotiaan tytön silmin

Talvisodan aikaa

Talvisodan aikana olimme evakossa Uskelassa, josta muutimme Ulvilan Friitalaan, joka oli suunniteltu uudeksi asuinkunnaksi johannekselaisille. Asuimme Auravallan talossa ja meillä oli siellä vuokraamata. **Auravallan** perhe oli meitä kohtaan todella mukavia ja he kohtelivat meitä aina lämpimästi. Isäntä ja emäntä olivat jo hieman vanhempia ihmisiä. Muistan heidän poikansa olleen rintamalla.

Jatkosota alkoi kesäkuussa 1941 ja isä lähti taas rintamalle. En muista, mihin hänet ensin lähetettiin, jonnekin kai Kannakselle ja siitä Syvärille. En koskaan unohda sitä ilon päivää syksyllä, kun saimme kuulla, että Karjala oli vallattu takaisin!

Paluu Kaijalaan

Toukokuussa 1942 koitti vihdoin se päivä, jolloin pääsimme lähtemään takaisin Kaijalaan. Papa (isoisäni), **Elsa-täti** ja **Pentti** olivat menneet kotiin jo aikaisemmin. Veljeni Pentti oli tuolloin 16-vuotias. He olivat vieneet osan lehmistä ja toisen hevosista mukanaan. Isä oli lomautettu ja odotimme junavaunua, joista oli kova kysyntä, koska suuri osa karjalaisista oli silloin siirtymässä takaisin kotiin asuinpaikoilleen. Pakolliset rokotukset oli otettu; ainakin lavantautia ja isorokkoa vastaan rokotettiin. Silloin vielä rokotuksen yhteydessä ”raapaistiin” käsivarteen, mistä syntyneen haavan kautta lääkeaine annettiin. Tämä oli lapsesta kovin jännittävää.

Koulusta saatiin erotodistukset. Oli haikea jättää jälkeen Friitalan koulusta saadut ystävät. Jännitti kovasti, millaista siellä Kaijalassa nyt on. Olihan **Elsa-täti** kirjeissään kertonut hävityksestä. Sauna ja aitat olivat pystyssä sekä navetan kiviseinät. Suurin toivein lähdettiin matkaan. Isä, äiti, **Tommi**, **Ritva**, **Niilo** ja minä. **Veikko** jäi vielä Poriin kouluun.

Tavaravaunuun lastattiin vähät tavarat, toiseen päähän lehmät ja hevonen, ja taisi olla siinä jokunen lammaskin. Siellä heinien päällä matkustettiin. Matka kesti aika kauan, ja monilla asemilla saimme odotella junan matkan jatkumista. Taisimme olla ainakin viikon reissussa, kun kaikilla risteysasemilla odotettiin. Riihimäellä tuli saksalainen sotilas vaunun luo ja pyysi saada ottaa meistä valokuvan. Hän yritti kovin selittää isälle, ettei meidän olisi hyvä mennä enää itään päin. Muistan sotilaan kovasti viitteloineen yrittäessään selittää tilannetta isälle. Sotilas tuntui tietävän mitä oli tulossa, sen mitä me karjalaiset emme halunneet uskoa. Kuvan sotilas lähetti myöhemmin tämän kuvan meille Kaijalaan. Minä olen kuvassa hienona, punaiset puuhelmet kaulassani. Muistaakseni sain ne läksiäislahjaksi Auravallasta.

Riihimäen rautatieasemalla toukokuussa 1942. Kuvassa äitini Lyidia, Ritva, minä, Niilo ja isämme Toivo.

Kaijalan lottatyttöt Suurellajärvellä v. 1943. Kuva Ylätalon Martan (Vreckström o.s. Loikas) albumista.

Johanneksen rautatieasemalta lähdimme kohti Kaijalaa. Kaikki oli surkean näköistä. Myllynmäelle tultaessa oli edessämme erilainen Kaijala kuin oli lapsen muistiin jäänyt. Raunioita oli kaikkialla. Pihakoivut olivat poissa. Tämä oli täysin toinen maailma kuin se mistä olimme juuri tulossa. Vauras Friitalan kylä komeine taloineen oli enää kuin unta vain. Jatkamme matkaa, nyt näkyy jo jotain tuttua, kaupan varasto, Sepän talo ja meidän aittarivi. Olemme jo omilla kujasilla. Pihalla odotti yllätys - minun leikkimökkini! Täti oli tarkoitukseella jättänyt kirjeissään kertomatta, että se oli vielä jäljellä. Mikä suurenmoinen yllätys tämä oli minulle. Kurkistin leikkimökin ovelta sisälle, se näkyi olleen kanakoppina venäläisillä. Jo samana päivän leikkimökkiäni piti ruveta siivoamaan. Kannoin joesta vettä ja pesin sen niin kuin 10-vuotiaan voimillani ja taidoillani kykenin. Muistelin leikkejäni ennen sotia Linnean kanssa, nukkejani, jotka jäivät talvisodan jalkoihin, **Ilonaa**, **Maijaa**, **Liisaa**, **Paavoa** ja **Markettaa**... Nyt en omistanut enää yhtään ainoaa nukkea enkä mitään muutakaan lelua. Raunioista löytyi astian palasia, ja niillä leikittiin.

Joihinkin taloihin oli jäänyt leivinuuni ehjäksi. Taivasalla leivottiin ja laitettiin ruokaa. Meillä ei ollut sitä mahdollisuutta, joten Sepän tuvassa hoidettiin meidän ruokahuoltomme.

Sen kesän asuimme saunassa ja aittassa. Syksyllä kauppa muutti Sepältä varastosta kunnostettuun myymälään ja me pääsimme asumaan siihen kamariin. Kaikki oli lapsesta aluksi jotenkin pelottavaa. Meidän pihallemme oli haudattu kaksi venäläistä sotilasta. Tämä kävi ilmi eläinten reaktioista: muistan hevosten käytöksen muuttuneet oudon vaukoksi tämän tietyn paikan kohdalla,

joka sittemmin paljastui haudaksi. Sotilaat tulivat yöllä kaivamaan ruumiit ylös ja veivät jonnekin. En sitä lapsena tietenkään nähnyt.

Paluumme jälkeen seikkailunhaluiset pojat aloittivat tutkimusretkensä heti. Sukeltaessaan joessa he löysivät jos jonkinmoista tavaraa rautasängystä potkukelkkaan. Joki oli edelleen minulle sama, mutta kaikki muu tuntui jotenkin vieraalta. No onhan kaksi ja puoli vuotta pitkä aika lapselle, joten ihmekös tuo.

Lapsen arkea jatkosodan aikana

Naapurustossamme ei ollut samanikäisiä tyttöjä. **Linnea** oli minua kolme vuotta vanhempi, ja hän joutui jo enemmän auttamaan kotitöissä. Uimassa sentään pääsimme käymään yhdessä. Olin keran vähällä hukkaa, kun en päässytkään kivelle lepäämään, sillä virtaus oli kova. Linnea onneksi sai otettua minua hiuksista kiinni ja kiskoi ylös.

Sitten yksi mieleen jäänyt pelon ja inhotuksen aihe olivat suuret rotat, joita asusti maitotalon rauniossa. Ne tulivat laumoittain juomaan Kankaanniitynojalle, joka laski meidän kohdalla jokeen. Lopulta rotatkin onneksi hävisivät maisemista, kai myrkytyksen ja muiden toimenpiteiden myötä. Muistan poikien ammuskelleen rottia jollain vanhalla sotilaskiväärillä.

Meidän saunan ranta oli hyvin matala. Siellä olin jo ennen talvisotaa leikkinyt. Eräs kivi oli niin kuin kamelin selkä, jolla oli kiva istua ja tehdä ulpukahelmia. Aurinko paistoi, eikä enää oltu evakkoja eikä kukaan huudellut minulle ”kurki pitkäkaula” tai ”kurki pitkäjalka”. En onneksi sen suurempaa kiusaamista joutunut kokemaan kuin joskus näitä silloiseen sukunimeeni liittyviä huuteluita. Karjalaisten suku-

nimet tuntuivat evakkopaikkojen lasten mielestä oudoilta, ja niille naureskeltiin kouluissa.

Eräänä elokuun päivänä kaupalle ilmestyi muuttokuorma. Minä menin tietysti uteliaana tielle katsomaan. Pihalla käveli lettipäinen tyttö, ihan minun kokoiseni. ”Mie oon **Raili**, mikä siun nimi on?” kysyi tyttö minulta. ”Mie oon **Helinä**”, vastasin. Siitä alkoi ystävyys, joka on jatkunut jo vuosikymmenet. Minä melkein asuin heillä, niin mukavaa Railin kanssa oli. Varaston yläkerrassa oli meidän leikkipaikkamme. Raililla oli kauniita nukkeja ja muita leikkikaluja. Piirtelimme paperinukkeja ja kirjoittelimme laulunsanoja vihkkoihin. Silloin olivat hittejä marssilaulut, Kaarinat, Eerikat, Tellervot, Iso Iitat, joita lauloimme. Odotimme kovasti koulun alkua. Mietimme, että minkähänlainen opettaja tulee olemaan ja missä koulua pidettäisiin. Kävimme katsomassa vanhaa koulun paikkaa, joka sijaitsi meidän lähellä. ”Tääl on kaikki niin rikkinäistä”, sanoi Raili. Hänestä oli varmaan vieläkin ankeamman näköistä kuin meistä. Olihan kylä hänelle vieras ja Ruokolahti, jossa he aiemmin olivat asuneet, oli säästynyt sodalta.

Koulua pidettiin Metsäkylässä **Hörkön** isossa tuvassa. Opettajana meillä oli **Maire Kettunen**. Hän oli hyvin pidetty oppilaiden keskuudessa. Opettaja asui Ylätalossa (**Loikkaan Taavin** talo). Kuljimme hänen kanssaan samaa matkaa, Raili, minä sekä **Ylätalon Matti**. Mahtoivat toiset pojat kiusoitella Mattia, joka kulki likkojen kanssa koulumatkat. Me Railin kanssa saimme opettajan ”lollipopin” nimen.

Talvi oli ankeaa aikaa, pimeys oli ahdistavaa. Silloin ei vielä ollut sähköjä joka paikassa, oliko jotain karbidilamppuja ehkä.

Maire Kettunen

Koulussa oli kuitenkin kivaa kaikista puutteista huolimatta. Meillä oli oppiaineena maanpuolustusoppi, jota ei varmaan ollut kaikissa Suomen kouluissa. Täytyi opetella muun muassa kaikki sotilasarvomerkit ulkoa. Kyllä meillä alussa menikin kenraalit ja korpraalit sekaisin. Opettaja perusti Lottatyttökerhon. Muistan erään juhlan, jossa oli sotilashenkilöitä mukana. Se oli

varmaan maanpuolustusjuhla. Esitimme kuorolausuntana Koskenniemen runon ”Leijonalippu” suurella paatoksella. ”Sua Suomen leijona tervehdin, miten säilässä aurinko palaa...”

Vanhemmat lottatyttöt esittivät kuvelman, jossa mekin olimme laulamassa ”enkelikuorossa”. Lauloimme jotenkin tähän tapaan: ”Tässä tulee **Mannilan Mauno**, tässä tulee **Tannilan Tauno**...”

Lasten tuli myös osallistua talkootöinä erilaisten romujen keräykseen. Keräsimme muun muassa metalli- ja kumiromua, paperijätettä, lasia ja pulloja. Keräsimme myös pihkaa, mikä oli kaikkein työläin homma, sillä pihkan raaputtaminen kuusen rungosta oli vaikeaa. Kerättyä tavaraa käytettiin sotateollisuudessa. Me saimme näistä keräyksistä palkkioksi ”talkoolapio-rintamerkkejä”.

Ehkä sopiva sana kuvaamaan elämäämme oli arkinen. Arki ja pyhä eivät juurikaan erottuneet toisistaan. Esimerkiksi meidän lasten syntymäpäiviä ei erityisemmin tuolloin juhlistu. Muistan kuitenkin minun ja Railin askarrelleen kreppipaperista jollekin ystävällemme pieniä syntymäpäiväkukkasia lahjaksi.

Radiosta aikuiset sentään ehtivät kuuntelemaan uutiset, mikäli siitä sai jotain selvää, sillä Moskovan **Tiltu** häiritsi lähetyksiä jatkuvasti. Se huusi: ”Ajakaa saksalaiset pois Suomesta.” Asemiesiltoja oli mukava kuunnella, **Pekka Tiilikaisen** ääni tuli silloin tutuksi. Oli hauska tyyppi sotamies Möttönen, sitten tuli lastentunteja ja Suomen perhettä. Lehdistä luettiin sarjakuvat, Karjala-lehdessä oli sarjakuva Pikku Anni, Yhteishyvässä puolestaan Sattuman Ville, Kotiliedessä Kieku ja Kaiku. Naistenlehtiä oli Nyyrikki, Iltatarinat ja Sirpale. Veljet ostivat Tarzan- ja Villin lännen seikkailutarinoita, sekä Ryhmy ja Romppainen -kirjoja. Mieleeni on jäänyt tarina sotakissa Mörököllistä, joka teki jekkuja ryssille.

Tammikuun 1943 talvipakkasissa syntyi veljeni **Kalevi**. Ristiäiset olivat Sepän tuvassa. Johanneksessa ei ollut silloin ilmeisesti omaa pappia, sillä isä kävi hakemassa papin Koivistolta. Ensimmäinen talvi alkoi olla takana koettelemuksineen. Vilua kyllä koettiin, mutta ei koskaan nälkää. Herkkuja ei osattu kaivata, eihän vuosiin ollut saatu esimerkiksi mitään hedelmiä ulkomailta. Karamellejä olivat kuivatut porkkananpalat ja pihkanmakuiset pastillit eli pinimintit, joka olivat kuin hiirenpapanoita. Oli kuitenkin eräs herkku, josta saimme nauttia - vesirinkelit, joita **Sepän Kustaava**, Railin äiti **Hilda** ja minun äitini leipoivat Sepän tuvassa. Ihana tuoksu tuli nenään jo porstuassa, kun tulimme koulusta. Lasi maitoa ja tuore rinki maistuivat taivaallisilta.

Pian koitti taas kevät. Aikuiset raatoivat yötä päivää, sillä pellot piti saada kasvamaan. Samaan aikaan kunnostettiin ja rakennettiin uusia rakennuksia. Meille oli valmistunut jo aiemmin uusi navetta. Meillä olleet rakennusmiehet olivat jostain Kuopion seudulta. Lähtiessään pois he ostivat kaupasta lasisia, yksikorvaisia pissapottia ja hamstrasivat niihin voita, jota olivat mustasta pörssistä hankineet. ”Näitä ei sotapolisiisit kehtoo ottoo pois ko sanotaan et nää astiat on käytetty”, he heittivät huulta.

Uudelleenrakennukseen ja asettumiseen liittyi myös haasteita, sillä Kaijalassa oli isojako kesken. Rakennuttaminen oli osittain pysähdyksissä, kun maiden jakoon liittyi avoimia kysymyksiä. Jotkut olisivat joutuneet muuttamaan pois joen rannoilta jonnekin takamaille. Emme me lapset näistä asioista silloin paljon ymmärtäneet. Kohtalo kuitenkin lopulta kuljetti meidän kaikki Kaijalan tutuilta mailta pois.

– **Helinä Anttila (Kurki)** –

(JATKUU seuraavassa numerossa)

Kuva: Soile Suomi.

Terveiset Valloista

Toukokuun alku toi toimistoon kaukaisen vieraan, jolle nämä maisemat ovat kuitenkin ennestään tuttuja.

Hannu Harju on asunut jo vuosikymmenen Yhdysvaltojen Keskilännessä Chicagon tuntumassa. Sieltä hän on kirjoittanut Johannekselaiseen sukutarinaa sekä omaa ajankohtaisempaa elämäntarinaa. On selvittänyt meille paikallista vaalikäytäntöäkin kaikessa kirjavuudessaan.

Hannu Harjun äiti Mirjam Harju (1921-2016) oli omaa sukua Tikka ja nimenomaan Tikkalan kylästä. Hän ehti lapsuuden ja nuoruuden vuosinaan kokea johannekselaisen elämäniirin ja oli myöhemmin aktiivinen toimija pääkaupungin Johannes-kerhossa, sukuseurassa ja vastaavissa karjalaisissa

yhteyksissä. Johannes-Seura on saanut perheen kautta myös hyvää täydennystä kuva-arkistoonsa sekä seuran kirjastoon. Suomen käynnillään Hannu Harju halusi poiketa Johannes-Seuran toimistossa tutustumassa ja kuulumisia vaihtamassa. Pisimpään puhuttiin hänen uusimmasta selvittelyjen kohteestaan, vanhan Viipurin läänin Amerikansiirtolaisista. Lähtijöitä on ollut yllättävän runsaasti edellisen vuosisadanvaihteen molemmien puolin. Tietolähteitä löytyy ja niitä aprikotoitiin lisääkin. Jossain vaiheessa tullaan Johannekselaisen sivuilla julkaisemaan näitä tiedonharavoinnin tuloksia. Se antaa samalla mahdollisuuden vielä lisätä ja tarkentaa tietoa ja Johanneksesta lähteneiden osalta. Aiheeseen palataan.

Tytöt puutarhureina

Oli kevät ja toukotoiden aika. Maita muokattiin ja vilja kylvettiin. Siinä samalla tuli muokattua se pieni ala, johon laitettiin keittiökasvimaa. Äiti oli varannut siemenpussit hyvissä ajoin, ja nyt päästiin kylvämään. Tyttäristä isosisko Siiri pääsi äidin avuksi ja sai kasvimaan hoito-oppia alusta alkaen. Nuorempi sisko Sari sai katsella vielä sivusta ja viisivuotiaalle se vielä riitti. Ensin haravalla tasoitettiin kasvimaat. Sitten äiti ja Siiri vetivät narulla kylvöriivien paikat, jotka avattiin vaoksi sen mukaan, miten isoiksi kasvien ajateltiin kasvavan. Lanttu tarvitsee isomman tilan kuin porkkana. Kaali istutetaan taimista, jotka on ensin taimitarhassa kasvatettu. Sipulin istutus on taas erilaista. Tätä kaikkea katsellessa Sari sanoi, että hän tahtoo oman kasvimaan, jota saisi itse hoitaa. Äiti ja Siiri totesivat, että se on hyvä ajatus. Kun tänään saadaan tämä kasvimaat kuntoon, niin huomenna tehdään Sarille oma kasvimaat. Siiri lupasi auttaa kaikessa, missä Sari apua tarvitsee.

Illalla työt keskustelivat, mitä siihen kasvimaahan laitettaisiin. Päätettiin, että vain hernettä ja porkkanaa, sillä

niitä voi jo kesällä syödä sellaisenaan. Lisäksi kasvimaalle istutettaisiin vähän kukkia, sillä ei hän kasvimaiden tarvitse olla samanlaisia. Kasvien maahan laittamisessa Siiri näytti nuoremmalleen, kuinka herneet laitetaan pienen välimatkan päähän toisistaan, jotta ne sopivat kasvamaan. Siiri kylvi porkkanan ja seurasi Sarin toimintaa rohkaisten pientä yrittäjää. Kun varsinaiset kasvit olivat saaneet paikkansa, Siiri kylvi yhdelle sivulle kehäkukkaa, ja toiselle sivulle istutettiin orvokintaimia. Niitä hän sai äidin kukkamaasta. Nyt kaikki saivat kasvaa. Hyvin lähtivätkin alkuun, kun aurinko antoi lämpöä ja alkukesän sateet kuljettivat ravinteita kasvien juurille. Siiri näytti Sarille, kuinka pieni porkkanan taimi on alussa. Ensin tulevat sirkkalehdet ja sitten varsinaiset lehdet. Juurikasvien lehtiä sanotaan naatiksi. Tulihan tuolle kasvimaalle myös rikkaruohoja, mutta kun niitä ei siellä tarvita, niin ne kitkettiin turhina pois. Rivivälit myös harattiin rikkaruohojen kasvun estämiseksi. Kasvimaata kävivät isä ja äitikin katsomassa. He olivat tyytyväisiä näkemäänsä todeten, että kukat sopivat lasten kasvimaahan. Aikuisena katsotaan enemmän sitä, mistä on hyötyä. Kun pienestä alkaa, voi vuosi vuodelta lisätä sitä, mitä parhaaksi näkee. Kukillekin löytyy aina paikkansa.

– Saima Salonen –

Metsäkylän Kontto-suku alkaa Knuutti Antinpojasta

Knuutti Antinpoika Kontto (1672-1742) avioitui Katariina Simontyttären (1685-1742) kanssa ja muutti Kaijalasta Metsäkylään 1720-luvulla. Heidän lapsistaan on tiedossa vain kaksi: Risto (1728-63) ja Aatami (1730-88). Tästä voidaan katsoa alkavan Konttojen asuminen Metsäkylässä Kaijala nro 2:ssa Tontilla.

Knuutti Antinpoika Konton tila oli kruununtila Kaijala nro 2, mikä oli 1/4 vanhaa manttaalia ja 1/4 uutta manttaalia revisiomaakirjan mukaan. Tilalla sanottiin olevan peltoa 2 tynnyrinalaa eli noin yhden hehtaarin verran. Niittyä oli 3 kuormaa. Tilalla sanottiin olevan hyvät kasket ja laitumet, jonkin verran hirs- ja tervametsää, vähän kalastusta. Tila oli siis keskinkertainen ja vähäisten omistusten vuoksi kuitenkin köyhä.

Risto Knuutinpoika haki puoliso-eseen Rokkalasta talollisentytär Eeva Tanelintyttären (1726-1809). Lapsia heille syntyi ainakin kuusi: Matti, Tuomas, Risto (1752-1815), Maria, toinen Maria (1758-1828), toinen Matti ja Anna (1760-1820). Molemmat Matit, Tuomas ja Maria kuolivat lapsena. Maria Ristontytär avioitui Kaijalaan talollisenpojan Matti Jaakonpoika Sepän (1756-1806) kanssa, ja Anna Ristontytär nai kukkolalaisen leskimiehen Heikki Matinpojan (1747-1808).

Knuutti Antinpoika Konton jälkeen tilaa isännöi Risto Knuutinpoika Kontto ja Riston jälkeen Aatami Knuutinpoika Kontto.

Risto Ristonpoika Konton puoliso oli talollisentytär Maria Ristontytär (1756-1818) Kolmikesälästä. Lapsia heillä oli seitsemän: Tapani, Simo (1781-1823), Helena (1786-1866), Justiina (1789-1829), Maija, Anna (1794-1820) ja Risto. Tapani, Maija, ja Risto kuolivat lapsena. Helena toi taloon vävyksi talollisenpoika Mikko Pekanpoika Kukkosen (1782-1849), Justiina meni puolisosiksi Kaijalaan Matti Juhonpoika Hörkölle (1789-1851) ja Anna Revonsaarelle talollisenpoika Juho Matinpoika Nikkolalle (1792-1844). Simo Ristonpoika avioitui talollisentytär Maria Pietarintytär Pyökärin (1782-1864) kanssa, lapsia heillä ei tiettävästi ollut. Risto Ristonpoika Kontto mainitaan Heikki Aataminpojan isännöimällä tilalla ensin serkkuna ja sitten Tontin tilan isäntänä.

Risto Knuutinpojan tilaosa periytyi tämän jälkeen Risto Ristonpoika Konton kautta tämän tyttarelle Helena Ristontyttarelle ja tämän pojalle Simo Mikonpojalle, jonka leski avioitui Mikko Juhonpoika Puusan kanssa. Lisäksi tilaan oli osuudet Simon sisarilla Annalla, joka oli aviossa Antti Ristonpojan kanssa, ja Vapulla, aviossa Tuomas Juhonpoika Sepän kanssa.

Aatami Knuutinpoika Kontto nai Rokkalasta talollisentytär Vappu Ristontyttären (1731-85). Lapsia heillä oli yksitoista: Aune (1751-1801), Eerikki, Heikki (1755-1801), Kaisa (1757-1824), Maija, Leena (1761-1808), Juho (1765-95), toinen Maija (1768-92), Risto, Jaakko ja Eeva. Lapsista aikuisikään eivät eläneet Eerikki, Maija, Risto, Jaakko ja Eeva. Aune Aatamintytär avioitui Koiviston Vatnuoriin Simo Jaakonpojan (1748-1802) kanssa, Kaisa Aatamintytär Kaijalaan talollisenpoika Yrjö Tapaninpoika Hiiren (1780-1800) kanssa, Leena Aatamintytär Revonsaaren Nikkolaan Heikki Ristonpoika Nikkolan (1760-1817) kanssa ja Maija Kaijalaan leskitalollisen Eerikki Antinpoika Sepän (1758-92) kanssa. Eerikki, Maija, Risto ja Eeva kuolivat lapsina.

Heikki Aataminpoika Kontto haki puoliso-eseen talollisentytär Riikka Laurintytär Karvasen (1758-1819) Hentolasta. Heikille ja Riikalle syntyi seitsemän lasta: Aatami (1779-1846), Aaprami, Regina (1784-1861), Jaakko, Kaisa (1789-1855), Yrjö, Maija (1794-1868) ja Sakari. Lapsista Aaprami, Jaakko, Yrjö ja Sakari eivät eläneet aikuisikään asti. Regina Heikintytär nai talollisenpoika Jaakko Juhonpoika Rastaan (1777-1857) Kaijalasta, Kaisa Heikintytär Kalle Sakarinpoika Loikaksen (1786-1850) myös Kaijalasta ja Maija Heikintytär talollisenpoika Sakari Mikonpoika Lenkkerin (1786-1861) Koskijärveltä. Aatami Heikinpoika Konton puoliso oli talollisentytär Leena Tuomaantytär (1783-1845) Revonsaaren Repolasta. Lapsia heillä oli yhdeksän: Eerikki (1806-53), Regina (1808-64), Kaapreli, Eeva, Aatami, Maija (1817-76), Anna (1820-62), Heikki ja Juho (1825-85). Maija Aatamintytär nai Juho Tahvonpoika Sepän (1799-1860) Kaijalan Rautasepältä ja Anna Aatamintytär talollisenpoika

Aapeli Juhonpoika Väntsin (1819-55) myös Kaijalasta. Aatami Heikinpojan lapsista Kaapreli, Eeva, Aatami ja Heikki kuolivat lapsena. Talollinen Aatami Heikinpoika Kontto mainitaan kylän syyni- eli katselmusmiehenä.

Juho Aataminpoika Kontto avioitui rälssilampuodintytär Maria Kaaprelintytär Puusan (1831-1901) kanssa. Lapsia heille syntyi yhdeksän: Kaapreli, Taavi, Eeva, Jaakko (1864-19xx), Karoliina, Helena, Anna ja Karoliina. Lisäksi ensimmäinen lapsi syntyi kuolleena. Jaakko Juhonpoikaa lukuun ottamatta Juhon ja Marian lapset eivät eläneet aikuisikään saakka. Talollinen Juho Kontto kävi ilmeisesti useamman kerran Viipurin torilla myymässä tilansa tuotteita, koska hänellä oli jopa lehdessä siitä ilmoitus.

Jaakko Juhonpoika Kontto nai Wilhelmiina Joonantytär Lenkkerin (1866-1946) Koskijärveltä. Jaakolla ja Wilhelmiinalla oli kahdeksan lasta: Konsta (1888-19xx), Hugo (1891-1964), Lydia (1895-19xx), Hulda (1898-19xx), Tilda (1901-xx), Elina ja Emil (1911-40) sekä yksi kuolleena syntynyt lapsi. Emil ehti avioon Elvi Alisa Liljebäckin (1916-58) kanssa ja avioliitosta jäi sota-orvoksi Sirpa Anja Aulikki. Jaakon ja Wilhelmiinan erikseen kulkemat evakkotiet päättyivät molempien osalla Sauvoon.

Konsta kulki merillä. Konstan puoliso oli talollisentytär Saima Mikontytär Rastas (1885-1920) Kaijalasta. Heillä oli kolme lasta: Nestor (1908-32), Klaara (1908-38) ja Lempi (1911-20).

Hugo Kontto avioitui Emma Johanna Pällin (1894-1970) kanssa. Lapsia heille syntyi kolme: Helvi Lydia, Pauli Olavi ja Pentti Allan. Evakkotie toi Hugon kirvesmieheksi ja palstatilalliseksi Turun Hirvensaloon.

Juho Aataminpoika Kontto avioitui Kaijalassa Helena Matintytär Hörkön (1765-95) kanssa. Lapsia heillä oli neljä: Sohvi, Kaapreli, Eerikki ja Saara (1794-1873). Lapsista kolme ensimmäistä kuoli lapsena. Saara toi taloon vävyksi Eero Matinpoika Paakkasen (1791-1881) ja hänestä alkaakin Kaijalan Paakkanen-suku.

–Reijo S. Lehtinen –
reijo.lehtinen@outlook.com

Olohuone – keidas – kohtaauspaikka

Vapun edellä Piikkiön keskustassa avautui kahvilayritys Pirsatti, hyvällä paikalla kirjaston vierellä ja kauppojen tuntumassa. Yrittäjäpari Ritva ja Timo Reposella on johannekselaiset juuret ja tuttua kotiseutuverkostoa on karttunut vuosien varrella. Muun yritystoiminnan rinnalla oli jo pidempään muhinut ajatus kahvilan perustamisesta ja nyt vapautui sopiva tila sopivalta paikalta – toimeen tartuttiin.

Yrittäjät palveluvalmiudessa.

Ritva Reponen, äiti omaa sukua Koskijärven Hörköjä, asui lapsuus- ja nuoruusvuotensa Piikkiössä. Paikallinen murteen ja tarinoiden taitaja Kauko Vainikainen – Johannesjuhlihtakin tuttu persoona – on hänen kummisetänsä. Kahvilahankkeen valmisteluissa tarvittiin yritykselle nimi ja sen ideointi annettiin haasteeksi Kaukolle. Lukuisten vaihtoehtojen joukosta seuluihin voittajaksi Pirsatti, kahvikissoille ja muillekin helppoa muistettava.

Kahvila on nyt yrittäjäparin ykkösasia, heidän lisäksi poika Arttu käy avustamassa työvuoroissa. Kahvila avautuu jo aamuseitsemältä aamupuuron, kahvin, sämpylän tarpeeseen tai makeampaan nälkään. Keskellä viikkoa palvellaan pidempään, muuten illan-suuhun asti. Viikonloppuina yritys palvelee vain erityistilanteissa. Toukokuun viikot ovat olleet vilkkaita, kun uuteen paikkaan on käyty tutustumassa ja tultu uudestaan. Yrityksen tiloissa on peruspalvelujen ohella näytteillä Kauko Vainikaisen tauluja ja sieltä voi käydä varaamassa Sipilänmäen kesäteatterin paikkoja, molemmat nämä kesäkuun ajan. Pienimuotoisia musiikki-iltoja tai näyttelyjä on ohjelmaan tulossa jatkossakin.

Timo Reposen juuret ovat Revonsaaren Räihälässä, Joonas Reposen sukukuntaa. Hänen nuoruusajan kiinnostuksensa on ollut Paimiossa. Yhteisiä vuosia on pisimpään eletty Sauvossa, välillä myös Turun saariston suunnalla sekä Kemiönsaarella. Ritva Reponen on Johanneksen kotikylässään ehtinyt käydä, mutta Timolla asia on vielä harkintavaiheessa. Yritystoimien keskeltä ei ole ollut helppo irtautua, mutta kiinnostus kasvaa ja matkamietteet sen myötä.

Kahvilayrityksen tarjoamaa lähiolo-huonetta ja kohtaauspaikkaa on selvästi ehditty kaivata. Voimme toivottaa tälle uudelle keitaalle hyvää jatkoa.

– Hannu Rastas –

1918 kuolleen Julius Kaukosen elämäntarinaa

Olen saanut paljon selville Kaukosen/Johanssonin Pirkon suvun tarinoita. Suvut ovat Kaukonen ja Smolander-Voutilainen. Kaukosen suvun kantaisä on saamani tiedon mukaan Morthen Gaugoin, syntynyt ilmeisesti vuonna 1550 ja kotipaikaksi on kirjattu Johanneksen Kivitokeen kylä. Smolander-Voutilainen-suvun kantaisä on Per Joensson.

Lähes kaikissa kysymyksissä, mikäli osa-
sin kysyä, minua ovat auttaneet **Haltian Marjatta, Kanervon Pirkko, Katajaisen Liisa** ja monet muut.
Mutta ainakin yksi asia minua vielä
kiinnostaisi tietää ja selvittää, ja se on
Pirkon isoisan tarina. Hän on **Julius Kaukonen, Erland Kaukosen** isä. Hän oli
syntynyt 2.3.1888 Uuraan saaren Kivi-
tokeen kylässä. Hänen tuleva vaimonsa **Saima Liikanen** oli syntynyt 1.8.1893
myös Uuraan saarella **Konstantin** ja **Ida Liikasen** perheeseen. Saima oli vii-
si vuotta Juliusta nuorempi. Liikasten
sukua asui Päätilän kylässä kauniilla
paikoilla, ehkä Monolanlahden rannalla.
Kylät Kivitokee ja Päätilä sijaitsivat lähel-
lä toisiaan, ja sieltä Julius sitten Saiman
löysi, vai löysikö Saima Juliuksen, miten
päin vaan! Heidät vihittiin, ja Pirkon
isä Erland syntyi heille 1.8.1913 Saiman
ollessa 20-vuotias. Ehkä noin seitsemän
vuotta Julius ja Saima saivat viettää
onnellista yhteistä elämää, kunnes sit-
ten syttyi kansalaissota. Julius harjoit-
ti Johanneksessa suutarin ammattia.
Tarina ei kerro, oliko Juliuksen suu-
tarinliike Päätilässä vai Vaahtolassa.

Erland Kaukonen

Kuitenkin, jos nyt pitää arvuutella, niin
Uuraan saarella oli myös varsin vilkasta
toimintaa niihin aikoihin.
Sitten syttyi järkyttävä kansalaissota!
On kirjattu, että tämä raju koetelemus
alkoi 27. tammikuuta ja saatiin loppu-
maan 15. toukokuuta 1918. Sota on aina
kauheaa, ja niin oli nytkin, sillä esimer-
kiksi Julius vangittiin jostain syystä;
tarina kertoo, että Julius ei ollut poliit-
tisesti mitenkään aktiivi. Hänet oli kui-
tenkin viety ilmeisesti ensin Viipuriin
ja sieltä sitten vankileiriin Käkisalmen
vankisiirtolaan. Siellä hän oli kuol-
lut 30-vuotiaana 3.8.1918. Ilmoitettu
kuolintapa oli: ”Kuollut vankileirillä.”
Surmamotiivin kohdalla ei ole mer-
kintää. Myöskään hautautasta ei ole
tiedossa. Tämä tieto oli kirjattu Suomen
sotasurmiin 1914-1922.

Käkisalmen vankileiri

Käkisalmen vankileiristä sain tie-
toa Kanervon Pirkolta jo joulukuus-
sa 2011. Hän kirjoitti mm. seuraavaa:
”Käkisalmen leiri, jossa Julius Kaukonen
kuoli, toimi Viipurin suuren vankilei-
rin alaisena. Käkisalmen leirin lisäksi
Karjalassa oli myös muutamia pienem-
piä leirejä: yksi Sakkolan Kiviniemessä,
toinen Hiitolassa, kolmas Raudussa ja
neljäs Noitermaassa. Sodan päättyessä
Käkisalmen leirillä oli 1000 vankia,
kesäkuun lopulla 900, elokuun alussa
800 ja syyskuun alussa 500. Syksyllä
1918 leiri lakkautettiin.”
Olosuhteet myös Käkisalmen leirillä
olivat kurjat: elintarviketilanne alueella
oli vaikea ja taudit iskivät nälkiintynei-
siin miehiin. On sanottu, että ”synkeän
surullinen tai tylsä oli vankien katsan-
to, ja he näyttivät varjomaisilta haa-
muilta”. Käkisalmissa kuoli 91 miestä,
Kiviniemessä 72, Raudussa ainakin 25,
Noitermaassa ainakin 23 ja Hiitolassa
vähintään 17. Mutta eivät vangit vain
nälkään ja tauteihin kuolleet, vaan lisäk-
si jokaisella leirillä vartijat ampuivat eri
syistä ainakin joitakin vankeja. Synkeän
surullista on myös Suomen lähihistoria.

Juhannusjuhlilla Johanneksessa. Saima on lähellä poikaansa Erlandia, joka soittaa trumpettia kuvan puhallinorkesterissa.

Juliuksella oli nälkä

Saima ja viisivuotias poika Erland olivat
käyneet Viipurin vankileirillä Juliusta
katsomassa. Jostain aidan takaa oli Julius
nälkäisenä saanut tuihattua Saimalle
kuitenkin pienen paperilapun, jossa hän
oli pyytänyt tuomaan vaikkapa metsästä
marjoja, jotta saisi jotain syödäkseen.
Tämä oli yksi niistä harvoista asioista,
minkä Erland on kertonut. Muuta hän
ei ole koskaan kertonut Julius-isästään,
tuskin paljon tiesikään, mitä sitten äidil-
tään oli kuullut. Niistä asioista ei vaan
puhuttu. Kansalaissodasta on nyt jo
niin paljon tiedossa, että ei tarvinnut
olla poliittisesti mitenkään aktiivi, kun
jo vangittiin. Kuulopuheitten mukaan

Juliuksen suutariliikkeestä oli löyty-
nyt ilmeisesti työväenlehtiä, ja se riitti.
Voipi ol, että Juliuksen tarinasta tämän
enempää emme koskaan saa tietää, ”ellei
sitten joku tule meille sitä kertomaan”.
Yhteenvetona vielä: Saima Liikanen
oli avioitunut Julius Kaukosen kanssa.
Heille syntyi poika Erland. Juliuksen
kuoltua Käkisalmen vankileirillä Saima
avioitui runsas kaksi vuotta myöhem-
min Vaahtolasta kotoisin olevan **Ale Pentin**
kanssa, ja heille syntyi neljä lasta:
Onni Olavi (Hannu Pentin isä), Mikael Johannes, Lahja Marjatta ja Wieno Tuulikki.
Saima Pentti, o.s. Liikanen, kuoli
1959. Hänet on haudattu Hyvinkään

hautausmaalle. Erland perheineen oli
muuttanut työn perässä Ruotsiin vuon-
na 1958. Joskus 1970-luvulla he tulivat
sieltä taas kerran käymään Suomessa
ja pikipäin tapaamaan siskopuolensa
Marjatta Karjalaisen, o.s. Pentti, perhet-
tä Hyvinkäälle. Olimme sillä matkalla
mukana ja kun lähdimme kohti Turkua,
halusi Erland-pappa käydä vielä äitin-
sä Saiman haudalla. Hän halusi käydä
siellä yksin. Odottelimme häntä autossa
ja kun Pappa sieltä sitten tuli, hän itki.
Autossa matkalla kohti Turkua oli hil-
jaista pitkän aikaa....

– Jukka Johansson –

JOHANNES-SEURAN KESÄRETKI

Tutustuminen Asikkalan kirkkoon ja Hämeenlinnan taidemuseoon

LÄHTÖ Tiistaina 20.8.2019 seuraavan aikataulun mukaan

07.30..... Lieto Shell
08.00..... Turku linja-autoasema tilauslaituri
08.10..... Kaarina Paraisten tienhaara
08.20..... Piikkiö Shell
08.30..... Paimio Tammisilta ABC

Matkalla tutustaan arkkitehti **Georg Wileniuksen** suunnittelemaan Asikkalan kirkkoon, joka on samanlainen sisältä kuin entisen Johanneksen pitäjän kirkko. Lisäksi vieraillaan Hämeenlinnan taidemuseossa jossa on esillä mm. osa Viipurin museon kokoelmista ja lukuisten Suomen tunnetuimpien taiteilijoiden teoksia. Siellä on esillä myös kuuluisan maisemamaalari **Hjalmar Munsterhjelm**in laaja näyttely. Aamukahvi ja sämpylä nautitaan Mäntsälän Juustoportilla ja lounas ruokaillaan hotelli Tallukassa.

Matkan hinta on 50€ sisältää ruo-
kailut ja sisäänpääsyn ja se maksetaan
Johannes- Seuran tilille TOP Kaarina
FI87 5710 8350 4278 97.

Matka tehdään Linjaliikenne Muuri-
sen mukavalla tilausajoautolla ja mat-
kanjohtajana on **Pekka Teräväinen** sekä
asiantuntijana **Paavo Väntsi**.

PALUUMATKA

18.30..... Tulo Lieto
19.00..... Tulo Turku
19.10..... Tulo Kaarina
19.20..... Tulo Piikkiö
19.30..... Tulo Paimio

Tiedustelut ja ilmoittautumiset 31.7.2019
mennessä Pekka Teräväinen 0400-
432668 tai pekka.teravainen@pp.inet.fi

Sairasten sukuseura etsii tietoja ja sukuselvityksiä Johanneksen alueen Sairasista. Pienikin tieto voi olla meille tärkeä. Tai jos olet kiinnostunut tutki-
maan Johanneksen Sairasia, ota yhteys.

– Sari Suurinkeroinen –
sari.suurinkeroinen(at)gmail.com, puh. 050 3414 944
Sairasten sukuseura ry

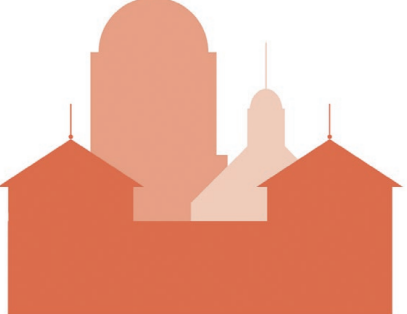
Tälviisii!

71. Karjalaiset kesäjuhlat Hämeenlinnassa 14.-16.6.2019

Karjalan Liiton vuosittainen päätapahtuma, Karjalaiset kesäjuhlat pidetään vuonna 2019 Hämeenlinnassa.

Nyt vuorossa on 71:nnet perättäiset kesäjuhlat. Aluksi kesäjuhlat olivat liikunta- ja laulupainotteisia ja alkuperäiset teemat ovat edelleen mukana kesäjuhlaohjelmassa.

Karjalan Liiton ja Etelä-Hämeen Karja-
laisseurojen piirin järjestämä tapahtuma
kokoaa yhteen tuhansia karjalaisjuuri-
sia ja karjalaisuudesta kiinnostuneita
eri puolilta maata. Kaikille avoimien
Karjalaisten kesäjuhlien ohjelmisto näyt-
tää karjalaisen kulttuurin elävyyden ja
monipuolisuuden. Karjalanpiirakoiden
tekemisestä kilpaillaan, kyykän suomen-
mestaruuksia ratkotaan ja kuorokaval-
kadissa kuullaan karjalaisten kuorojen
esityksiä. Luovutetun Karjalan pitäjällä ja
suvuilla on oma osasto esittelypisteineen
ja näyttelyineen. Musiikkitarjonta on
viikonlopun aikana erityisen runsasta.

71. KARJALAISET KESÄJUHLAT 14.-16.6.2019 HÄMEENLINNA

Merituuli

*Meri on kauniina
kesäpäivänä merituulelle
rakkauden veri.*

*Merituuli
pieninä aaltoina
puuskissa kiitäen
hennon naisen lailla liitäen
vankkaa kalliorantaa,
salarakastaan
pakenee, pakenee.
Värinää, värinää
se heidän välillään
viestittää.*

*Meri on kauniina
kesäpäivänä merituulelle
rakkauden veri.*

Tämä runo syntyi Tammion Papin-
niemen rantakalliolla toukokuussa
2007. Sama kallio innoitti runoni Olet
merenrantakallioni. Siitä tuli kaunis
rakkauslaulu kun musiikinlehtori **Anu Tikka-Blomqvist** teki siihen sävelet,
harmonikkamestari **Jani Helenius** so-
vituksen ja artisti **Marjorina, Marjo Raatikainen** o.s. Lindström, lauloi sen
levylle. Tämä kappale on soinit use-
asti radiossa ja se on kuunneltavissa
YouTubessa.

– Marja-Helena (Eeva Maria Helena) Mähönen o.s. Harju –

Kylälukuset eli ”luku-kinkerit” Kakin kappelissa

Niitten alku on katolisten pappien ripitysmatkoissa. Alussa lukukinkereitten pidossa ei ollut mitään vakituista järjestystä, kussakin seurakunnassa olivat omat tapansa; olipa piispa **Rothivius** koettanut ne lopettaakin, haluten siirtää kaikki mahdolliset kuulustelut kirkkoon, kuitenkin onnistumatta, saaden aikaan enemmän hajaannusta. Järjestys saatiin vasta v.1686 kirkkolain kautta, jossa tehtiin kylänluvut papiston virkavelvollisuudeksi.

”Lyhyiden muistutuksien” mukaan papin piti kutsua kokoon 30-40 henkeä, kuulustella heitä kutakin erikseen, pitää sitten kaikille yhteinen katekisasiationi, johon jokaisen piti ottaa osaa. Johanneksen kirkon arkistossa on säilynyt muutamia kinkeripäiväkirjoja. Toimitus alkoi virrellä ja rukouksella. Sitten seuraa jonkun raamatunlauseen johdolla aikuisten kuulustelu, joka tyydyttävästi osasi kristinoppinsa. Näin onnellisesti ei joka kylässä käynyt, vaan oli pakko torua ja rangaista. Kerrankin määrättiin kahdelle aikuiselle, että heidän on opittava ulkoa aapinen ja käskyt, ennenkuin pääsivät Herran ehtoolliselle. Aikuisten jälkeen käskettiin esille nuoria. Kuulustelussa tavutetaan nuorempia lapsia ja suuremmilta kysellään **Lutherin** Wähää Katekismusta. Luettamisen aikana sanotaan aina joku ahkerille kehoitukseksi, mutta laiskoja rangaistaan joko tukistamalla, tai panemalla pöydän alle häpeämään, saipa eräs poika kerran selkäsaunankin papilta kyläluvuilla kaikkien nähden tottelemattomuutensa tähden vanhempiansa kohtaan.

Päästyään selville lasten lukutaidosta, lausui toimituksen pitäjä joko kehoituksen tai moitteen sanoja lasten vanhemmille, sekä määräsi samalla ne lapset, joitten seuraavalla kerralla piti tulla ”pitäjänkouluun”.

Sitten ryhdyttiin tutkimaan kristillistä elämää, oliko rikollisuutta tai paheita ilmaantunut. Varsin tavallista oli nuhtelevinen juopottelusta. Ei myöskään unohdettu tutkia kotielämää. Konsistorin toivomuksen mukaan teroitti kinkerin pitäjä isännille ja emännille, että he kukin talossaan valvoisivat siveellisyyttä ja varsinkin nuorten käytöstä. Myös kysyttiin ”miten oli naapurisovun ja perherauhan” laita kylässä, johon vastattiin ”on eletty sovussa ja rakkaudessa”. Määrättiin rukoushetkien pitäjät seuraavaksi vuodeksi ja toimitus päätettiin rukouksella ja laululla.

Kylänlukujen merkitys on arvaamattoman suuri ja laajakantoinen; siinä muodossa on koulupakko jo Johanneksesskin satoja vuosia vanha. Kylänluvut ovat olleet valistuksena monet pitkät, pimeät, raskaat vuosisadat, pakottaen ihmisiä lukemaan ja tulemaan osalliseksi kristinopin tärkeästä opetuksesta. Nekin ovat osaltaan tehokkaasti vaikuttaneet, että olemme jo varhain päässeet sivistyskansojen joukkoon.

Ote Erkki Gummeruksen kirjasta Piirteitä Johanneksen seurakunnan historiasta kappeliseurakuntana 1721-1812

– Riitta Kukkonen –

Päätilän koulupiirin kevättapaaminen

Perinteinen koulupiirin tapaaminen aloitettiin haikein miehen Satumaa-laululla. Sen tunnetuin esittäjä **Reijo Taipale** oli hiljattain kuollut. Hän oli jossain vaiheessa elämänsä asunut vähän aikaa Paimiossa. Tapaamisessa haasteltiin kuulumiset ja osa henkilöistä muisteli asumistaan Porissa sodan jälkeen. Syötiin piirakat ja juotiin kahvit sekä pidettiin arpajaiset. Osallistujien määrä oli vähän vähentynyt. Tavataan iloisin mielin Johannesjuhliissa Liedossa. Kiitos emännille tarjoilusta!

Terveisin
– Johtokunta –

Simo Hörkön Sukuyhdistys ry:n tuotteita myytävänä valmistujaislahjaksi, tuliaisiksi, syntymäpäiväsankarille.

Sukukirja ”Hörkönmäeltä nyky-Suomeen,
Simo Kristianinpoika Hörkön suvun vaiheita 30 €

Isännänviiri (kuvassa) 105 €

Pöytästandaari 30 €

Vaakunajuliste 2 €

Postimerkki (sukuyhdistyksen vaakunalla) 2,30 €

Vaakunapinssi 24 €

Vaakunariipus 30 €

Tuotteita voi kysellä:
Soile Suomi p. 050 3427 600,
Eira Laiho p. 040 5129 135

– Simo Hörkön Sukuyhdistyksen johtokunta –

Miu laululintusellein

*Voi ko työ linnut laulatta
iha niiko miu lapsuuvessain.
Nyť ko mie oon jo vanha,
ni työ laulatta
iha niiko vasite minnuu varte.*

*Sillo lapsen myö juostii
siel Karjala törmäsi.
Sit myö joskus nähti
ko pien linnupoika
ol lentänt ruutuikkunaa vaste.*

*Sehä olkii siihe kuolt
ja myö sitä siin itketti.
Hauta pit kaivaa puu juuree
ja sit piettiä hautajaiset.*

*Myö lauletti Karjala kunnail,
ko sielhä siekii ain lauloit.*

*Sie pääsit vällei lintui taivaasee,
kyl myö nii uskottii
ja sinnuu kovast ikävöiti.*

*Kissakäpälat myö istutettii siu hauvalleis
ja tikkuristi tehti merkiks.
Makkaa sie vaa siel,
ei myö sinnuu unoheta.*

– Ella Heino –

Ilmoita sotaveteraanimitalista

Julkaisemme heinäkuun lehdessä listan tänä keväänä paljastetuista johannekselaisista sotaveteraaneista ja isänmaan puolustuksessa toimineista. Tasavallan presidentin myöntämän Valkoisen Ruusun ensimmäisen luokan kunniamerkin on saanut kaikkiaan 3000 sotaveteraania ja rintamalottaa. Heillä ei ole aikaisempaa vastaavaa huomionosoitusta. Tässä joukossa on kymmeniä Johannes-taustaisia, huomattava osa heistä on maanpuolustustehtävissä toimineita naisia.

Pyydämme ilmoittamaan nimen, mahdollisen omaa sukua nimen sekä kotikylän Johanneksessa.

Tiedot voi toimittaa sähköpostilla osoitteeseen **johannesseura@elisanet.fi** tai postitse seuran toimistoon osoite Johannekselainen, Myllytie 1, 21500 Piikkiö. Tietoja pyydetään 28.6.2019 mennessä.

Haluaisitko kertoa evakkomatkamuistoistasi?

Olen tutkija Siirtolaisuusinstituutissa Turussa ja tutkin, miltä kotinsa jättäminen ja evakkomatka on tuntunut sen kokeneille. Minua kiinnostaisi kuulla muistoistasi nimenomaan matkan aikana. Millaisia tuntemuksia ja muistoja on jäänyt mieleen kotoa lähdöstä ja evakkomatkasta? Mitä kokemus on merkinnyt sinulle henkilökohtaisesti? Jos olet kokenut evakkomatkan kahdesti, minua kiinnostaisi kuulla molemmista evakkomatkastoista.

Tutkimus on osa laajempaa, viisivuotista (2018-2023) hanketta, jossa tutkitaan myös muissa yhteyksissä kodistaan paken edessä muuttaneiden matkamuittoja (ml. myöhemmin aikoina tulleita kansainvälisiä pakolaisia).

Tutkimus tehdään niin, että haastattelun sinua ja teen muistiinpanoja siitä, mitä olet kertonut. Nauhoitan haastattelun luvallasi. Haastattelu tehdään paikassa, joka sopii sinulle, ja siihen aikaan, kun sinulle sopii. Haastattelu kestää arviolta 1-3 tuntia. Jos annat luvan, haastattelusi luovutetaan arkistoon tutkimuksen päättyttyä.

Tutkimustani rahoittaa Suomen Akatemia. Jos kiinnostuit, ota yhteyttä minuun sähköpostitse tai puhelimitse. Annan mielelläni lisätietoja.

Akatemiatutkija, dosentti **Johanna Leinonen**
Siirtolaisuusinstituutti
sähköposti: johanna.leinonen@utu.fi
puh. 0400 296 909

Kattavaa isännöintipalvelua Turun alueella

Turun talousalueen suurimpana yksityisenä isännöitsijätoimistona olemme tarjonneet kokonaisvaltaisia isännöintipalveluita jo yli 50 vuoden ajan. Se on luonut näkemyksen siitä, miten isännöintialan ammattilaisen tulee toimia.

Varsinais-Suomen Isännöintitalo Oy on auktorisoitu ja ISA ry:n auditoima, työntekijöidensä omistama isännöitsijätoimisto.

Kaipaako taloyhtiönne ammattitaitoisen ja osaavan isännöitsijätoimiston palveluita? **Ota meihin yhteyttä!**

Olette lämpimästi tervetulleita tutustumaan toimistoomme!

V-S Isännöintitalo Oy

Ari Kesäläinen, Toimitusjohtaja, RI (YAMK), AIT, ISA
p. 020 722 9944, 0400 523 194
Maariankatu 4 C, 20100 Turku
ari.kesalainen@isannointitalo.fi

www.isannointitalo.fi

Autokorjaamo Testipiste oy

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585
Faksi (02) 243 5100
Gsm (0400) 824 767
markku.hiiri@testipiste.fi

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy 9 kertaa vuodessa
Kustantaja ja julkaisija:
Johannes-Seura ry
Toimisto:
Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118
Avoinna: **keskiviikkoisin** klo 12-17 sekä kuukauden **ensimmäisenä ja kolmantena arklauantaina** klo 10-15. (ks. sivu 2)
www.johannes.fi
sähköposti: **Johannesseura@elisanet.fi**
Päätoimittaja:
Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö
Puh: 050-3541 363
Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi
Lehtitoimikunta:
Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Sari Scimone, Kaija Sipilä ja päätoimittaja.
Lehden toimittajia:
Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.
Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu, palstan maksimileveys 70 mm).
Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.
Kuolinilmoitukset:
- korkeus < 10 cm = 80 €
- korkeus enintään 10-15 cm = 100 €
Kiitosilmoitukset: 5 €.
Tilaushinnat vuonna 2019:
Vuosikerta (9 lehteä) 30 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 35 €.
Lisänumerot 3 €/kpl + mahdolliset toimituskulut.
Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.
Toimituksellinen aineisto:
Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi julkaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.
Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan, muu aineisto pyydettyäessä.
Vastuu ilmoituksista:
Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sattuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy